

4000

НАИБОЛЕЕ УПОТРЕБИТЕЛЬНЫХ СЛОВ И СЛОВСОЧЕТАНИЙ

(Русско-монгольские)

Өргөн хэрэглэгдэх 4000

үг хэллэг

(Орос монгол)

Составители: Ким С.М., С.Алтанхуяг

Зохиогчид: Ким С.М., С.Алтанхуяг

Улаанбаатар

1999

ОТ СОСТАВИТЕЛЕЙ

Сегодня еще более быстрыми темпами развиваются дружба и традиционное сотрудничество между Россией и Монголией в области политики, бизнеса, культуры, техники, туризма и т.д.

Предлагаемая книга "4000 наиболее употребительных слов, словосочетаний и фраз" полезна будет при общении между гражданами России и Монголии, а также граждан Содружества Независимых Государств (СНГ), владеющих русским языком, с гражданами Монголии. Данным словарём могут пользоваться монгольские граждане, самостоятельно изучающие русский язык.

Наиболее употребительные словосочетания и фразы позволяют общаться на монгольском языке лицам, не знающим правила грамматики монгольского языка.

При пользовании книгой следует иметь следующее:

- знаком тильда ~ обозначено русское заглавное слово
(для имён существительных);
- заглавный глагол даётся в вариантах спряжения и причастия;
- арабскими цифрами даются разновидности значений монгольских слов.
(синонимы)
- римскими цифрами обозначены омонимы
- в скобках указаны части речи - и окончания.

МОНГОЛЬСКИЙ АЛФАВИТ МОНГОЛ ЦАГААН ТОЛГОЙ

А а	И и	Р р	Ш ш
Б б	Й й	С с	Щ щ
В в	К к	Т т	Ъ ъ
Г г	Л л	У у	Ы ы
Д д	М м	Ү ү	Ь ь
Е е	Н н	Ф ф	Э э
Ё ё	О о	Х х	Ю ю
Ж ж	Ө ө	Ц ц	Я я
З з	П п	Ч ч	

Примечание:

- буквы монгольского алфавита совпадают с буквами русского алфавита, кроме двух - Ө и Ү (мягкие О и У), которые добавлены для передачи специфических для монгольского языка звуков "переднего" ряда;
- буква "Ж" монгольского алфавита произносится в русской транскрипции, как [дж], а буква "З" как [дз].

А

Авансировать	. урьдчилгаа, мөнгө урьдчилан олгох
Авария	. осол, сүйрэл - потерпеть аварию - сүйрэлд учрах, осол гарах
Автор	. зохиогч - ~ проекта - төслийг зохиогч
Авторучка	. бэхэн үзэг, соруулт үзэг
Ага	. 1. (межд.) уухай, ай; 2. (Частица), - видишь? - ага, вижу - харж байна уу? заа, харж байна.
Адрес	. 1. хаяг, адрес; 2. суудаг газар нь; - отправить письмо в адрес - захидлыг хаягаар нь явуулах; - его адрес тот же - түүний суудаг газар нь хэвээрээ
Адресный стол	- хаягийн тасаг
Азбука	- үсэг, цагаан толгой - русская - орос үсэг
Актёр, актриса	- жүжигчин, эмэгтэй жүжигчин
Алфавит	- үсэг, цагаан толгой, аа бээ
Амбулатория	- явуут эмнэх газар, эмнэлэг
Аплодисменты	- алга ташилт
Аппетит	- идэх дур, амтархах - аппетит приходит во время еды - амсаж байж амтархдаг юм.
Аптека	- эмийн сан, эмийн нүүс
Арбуз	- тарвас, шийгуа
Аренда	. түрээс, түрээслэх - сдать в аренду - түрээслүүлэх - платить аренду - түрээс төлөх
Арифметика	- тоо бодлого
Атмосфера	. 1. агаар, агаар мандал; 2. орчин, байдал; - дружественная - найрсаг байдал
Аттестат	- үнэмлэх бичиг;

- ~ зрелости	- дунд сургууль төгссөн цнэмлэх
Ах, /межд./	- пэй, хүце, өө;
- ах, как красиво	- пэй, ясан сайхан юм
- ах, я забыл	- өө, би мартчихжээ

Б.

Бабушка	. эмэг эх, эмгээ, аажий
Багаж	. тээш, ачаа;
- ручной багаж	- гар ачаа;
- камера хранения багажа	- ачаа хадгалах газар
Базар	. зах, зээл, дэлгэвэр
- колхозный базар	- хамтралын зах
- книжный ~	- номын дэлгэвэр
Баня	- бие угаах газар, халуун усны газар
Баран	- 1. хуц; 2. ирэг, эр хонь
Баранина	. хонины мах
Бессоница	. нойр хүрэхгүй, унтаж чадахгүй
Библиотека	. номын сан
Бить	. 1. жанчих, зодох, нанчих, шаах
- бить ребёнка нельзя	- хүүхдийг зодож болохгүй;
	- 2. нядлах, алах;
- бить скот	- мал нядлах;
	- 3. цохих;
- бить врага	- дайсныг цохих;
	- 4. дэлдэх, цохих, балбах, таших;
- бить в барабан	- бөмбөр дэлдэх, хэнгэрэг цохих;
- бить в ладоши	- алга таших;
- бьется сердца	- зүрх цохилно
Благодарить	- талархах, баярлалаа гэх
- благодарю вас!	- танд талархъя!
Бледность	- цайвар, цонхигор;
- бледное лицо	- цонхигор царай
Близко (нареч.)	- ойр, дотно

Близорукий	. харалган, алсын хараагүй
Блюдо	. 1. пял, тавиаг; 2. идээ, хоол, зууш; - обед из трёх блюд - гурван төрлийн хоол
Богатый	. 1. баян, баялаг, элбэг дэлбэг; - 2. тансаг сайхан;
Болезнь	. өвчин, эмгэг; - хроническая болезнь - архаг өвчин, эмгэг
Болезнь	. өвдөх, өвчин тусах, өвчлөх, өвчин хүрэх - болеть гриппом - ханиад хүрэх
Боль	. 1. өвдөх, өвчин, хөндцүр; - зубная боль - шүд өвдөх; - душевная боль - сэтгэлийн зовлон.
Больница	. эмнэлгийн газар, хэвтэх эмнэлэг
Больничный	. эмнэлгийн; - больничный лист - эмнэлгийн хуудас
Больно	. 1. өвдтөл, өвдөнө, хөндцүр; - больно дышать - амьсгалахад өвдөнө; - 2. харамсах, гуних; - мне больно за него - түүний төлөө би харамсах юм.
Большой, ая, ое./	. 1. том, их, их болсон; - ~ дом - том байшин; - ~ сын - их хүү; - ~ палец - эрхий хуруу
Борода	. сахал, эрүүний сахал
Бояться, боюсь, боишься;	. 1. айх, эмээх, зовох; - боюсь сказать - хэлэхээсээ зовж байна;
Брат	. ах, дүү; - родной - төрсөн ах (дүү)
Брать, беру, берёшь, брал (а)	. 1. авах, авч явах; - брать провизию в дорогу - замд хүнс авч явах; - 2. барих; - ~ перо в руку - гартаа үзэг барих; - 3. заалгах;

- ~ уроки	- хичээл заалгах;
Братся за работу	- ажлаа хийж эхлэх
Брить, брею, бреешь, бритый	. үс хусах, сахал хусах
Бровь	. хөмсөг
- насупить брови	- хөмсгөө зангидах
Бросать, - аю, - аешь; /	- 1. хаях, шидэх;
- ~ окурки	- тамхины шилбэ хаях
- ~ курить	- 2. болих, зогсох;
Будить, бужу, будишь	- тамхи татахаа болих
Букварь	. 1. сэрээх, сэрцүлэх;
Бумага	- 2. төрцүлэх, цусгах.
- писчая ~	. үсгэлэл, цагаан толгой
Бумажные деньги	. цаас;
Быть	- бичгийн цаас
- быть рабочим	. цаасан мөнгө
	. байх
	- ажилчин байх

В.

Ванна	. 1. тэвш, угаалгын сав;
- солнечная ~	- 2. угаал, шарах, нарлах
Верный друг	- наранд шарах
Верхняя рубашка	- цэнч нөхөр
Вес	- гадуур цамц
- человек с весом	- 1. жин;
прибавить в весе	- 2. нөлөөтэй, хүндтэй;
Весы	- нөлөөтэй хүн, хүндтэй хүн
Ветренная погода	- тариалах
Вечер	. чигнүүр, жинлүүр, жин, пүү
- сегодня вечером	- салхитай байна.
	. 1. үдэш, орой
	- энэ үдэш
	- 2. үдэшлэг

-вечер воспоминаний	- дурсгалын үдэш
Вещь	. юм, юм хум, эд, хогшил;
- сколько у вас вещей	- таны юм хэдий вэ?
- домашние вещи	- гэрийн хогшил
Взрослый человек	. насанд хүрсэн хүн.
Взятка	. 1. хээл, хахууль, идэш;
	- 2. идэх, цохих;
- остался без взяток	- нэг ч идэлгүй хоцорлоо
Взять, возьму, возьмешь, взял	. 1. авах
- взять взаймы	- зээл авах;
	- 2. барих
- за руку	- гараас барих
Взяться за работу	- ажилдаа орох
Видеть, вижу, видишь	. 1. харах, үзэх;
- слепые не видят	- сохор хүн юм хардаггүй;
	- 2. уулзах, учрах
- рад вас видеть	- тантай уулзсандаа баярлалаа;
	- 3. мэдэх, ойлгох
- вижу свою ошибку	- алдаагаа мэдлээ;
- вижу, что он прав	- түүний зөв гэдгийг ойлголоо
Висеть, вешу, висит	. 1. өлгөөтэй байх, дүцжлээтэй байх, унжих;
- картина висит	- зураг өлгөөтэй байна;
- лампа висит над столом	- чийдэн ширээн дээр унжиж байна;
	- 2. элбэгдэх, хэлхийх;
- платье висит на ней	- тэрлэг нь элбэгдэж байна.
Вкус	. амт, амтших;
- приятный вкус	- аятайхан амттай
Внести	. 1. оруулах;
- внести вещи в дом	- юм гэртээ оруулах;
	- 2. төлөх, хураалгах, тушаах;
- внести деньги в кассу	- мөнгө кассад хураалгах
Внутренний, - яя, -ее	. 1. доторх;
- внутренняя обстановка дома	- гэрийн доторх хогшил;

- внутреннее повреждение - дотоод гэмтэл;
- 2. дотрын, дотор;
- внутренняя болезнь - дотрын өвчин.
- Внук - ач хүү, зээ хүү
- сын сына - ач хүү
- сын дочери - зээ хүү
- Внучка - ач охин, зээ охин
- дочь сына - ач охин
- дочь дочери - зээ охин
- Вода, /- ы, /воду, вод - ус;
- проточная - урсгал -
- питьевая - амны (ундны) -
- сырая - түүхий -
- минеральная - рашаан -
- Водить, вожу, водишь - 1. дагуулах, хөтлөх;
- водить детей, гулять - хүүхэд дагуулан зугаалах;
- водить слепого - сохор хүнийг хөтлөх;
- 2. жолоодох;
- водить трамвай - трамвай жолоодох
- 3. харьцаа тогтоох;
- водить знакомство - танилын харьцаа тогтоох
- Воздух - агаар, агаарын хий;
- свежий - цэвэр агаар;
- выйти на - салхинд гарах.
- Возраст - нас
- школьный - сургуулийн нас;
- я одного возраста с ним - би түүнтэй нас чацуу;
- Война - дайн, байлдаан;
- гражданская - иргэний дайн
- Войти, войду, войдешь, вошёл;
- пла, - шедший. - 1. орох;
- войти в комнату - тасалгаанд ороох;
- 2. оролцох;

- войти в состав комиссии	- комиссын бүрэлдэхүүнд оролцох.
Волна	. долгион, давалгаа
- морская ~	- далайн долгио
Волос	. үс хялгас
- расчесать волосы	- үс самнах;
- конские волосы	- хялгас
Воля	. 1. чөлөө, эрх чөлөө; - 2. зориг, дур, хүсэл, таалал
- человек железной воли	- хатан зоригтой хүн.
Вопрос	. 1. асуулт;
- задать ~	- асуулт тавих;
	- 2. асуудал;
- аграрный ~	- газар тариалангийн асуудал
- оставить ~ открытым	- асуудлыг шийдэлгүй орхих;
	- 3. хэрэг, учир, зүйл;
- весь ~ в том, что...	- бүх учир нь юу вэ гэвэл ...;
- это ~ времени	- энэ байзнаж байтал болох зүйл;
- по личному ~	- хувийн хэргээр;
- что за ~ ?	- ямар асуулт байх вэ?
Вопросительный знак	- асуух тэмдэг
Вор	- хулгайч
- карманный ~	- халаасны хулгайч
Ворота	- хаалга, их хаалга
Восклицательный знак	- дуудах тэмдэг
Воспитание	- хүмүүжил, хүмүүжүүлэх, бойжуулах.
Воспоминание	- дурсах, дурсан санах; дурсамж
Воспрещаться, - ается	- болохгүй, үл болно, хоригтой, цэртэй;
- курить воспрещается!	- тамхи татаж болохгүй!
Восстановить, - овлю, - овишь, - овленный; -1	сэргээн босгох, сэргээн тогтоох; тэнхрүүлэх;
- восстановить своё здоровье	- биеэ тэнхрүүлэх;
	-2 сэргээн санах;
- восстановить в памяти	- сэтгэлдээ сэргээн санах;

- 3 хэвээр болгох, эгцүлэн оруулах;
- восстановить в должности - албан тушаалд эргцүлэн оруулах.
- Восторг - сэргэн хөгжих, хөөрөх, бахдах;
- я в восторге от этого - би цүнд бахдана
- Восход - мандах, ургах;
- на восходе солнца - нар мандах цед
- Восходить, - ожу, -одишь; - 1. мандах, ургах, гарах;
- 2. авирах, авиран гарах, мацаж гарах
- восходить на вершину горы - уулын оргилд авиран гарах
- 3. ццсвэр, ццсвэрлэх, гарал;
- многие обычаи восходят к глубокой древности - олон заншил эрт урьдын гаралтай юм.
- Вот, /частица/ . 1. энэ;
- вот идёт поезд - галт тэрэг энэ явж байна;
- вот наш дом - манай гэр энэ
- 2. л, бүр, чухам;
- вот вас-то мне и надо - та л над хэрэгтэй
- вот там есть - тэнд л байна
- вот и всё - тэгээд л тэр
- Вперёд/ нареч./ - 1. урагшаа, урагш, урагш давших;
- сделать два шага вперёд - хоёр алхам урагш давших;
- 2. хойшдоо, цаашдаа;
- вперёд будь осторожнее - хойшдоо болгоомжтой бай;
- 3. урьдаас урьдчилан;
- заплатить вперёд - урьдчилан төлөх.
- Впереди, /нареч./ . 1. өмнө, урьд, түрцүнд, түрцүлэн;
- идти впереди - өмнө явах, түрцүлэн явах
- 2. өмнө нь, урьд нь ирээдүйд;
- у него вся жизнь впереди - түцний бүх насны явдал өмнө нь;
- 3. урьд нь, түрцүнд нь;
- он ехал впереди всех - тэр бүгдийн түрцүнд нь явж байна.
- Вполне /нареч./ - бүрэн, дүцрэн, бардагаар;
- я вполне удовлетворен - би бүрэн сэтгэл ханамжтай байна.

Впредь. /нареч./	- цүнээс хойш, цаашдаа, хойшдоо;
- впредь будь внимательней	- цүнээс хойш анхааралтай бай.
Врать, вру, врешь; врал, врала(о)	- худал хэлэх;
- часы врут	- цаг буруу явж байна
Врач	- эмч, их эмч
Вред	- хор, хөнөөл, хохирол;
- причинить ~	- хор хүргэх
Время	- 1. цаг хугацаа;
- в назначенное ~	- болзсон цагт;
- в рабочее ~	- ажлын цагт;
- в свободное ~	- чөлөөт цагт;
- в прежнее ~	- эрт цагт, урьд цагт;
- в зимнее ~	- өвлийн цагт;
- сколько времени?	- хэдэн цаг болж байна?;
- ~ истекло	- цаг өнгөрлөө, цаг дууслаа;
- прошедшее ~	- өнгөрсөн цаг;
- настоящее ~	- одоо цаг;
- будущее ~	- ирээдүй цаг;
	- 2. үе;
- в последнее ~	- сүүлийн үед;
- в то ~	- мөн тэр үед;
	- 3. зав, зав чөлөө;
- у меня нет времени	- надад зав байхгүй
* в любое ~	- хэзээ ч, хэзээ ч хамаагүй;
* в короткое ~	- богино хугацаанд
* четыре времени года	- жилийн дөрвөн улирал (цаг)
* всё время	- цаг цргэлж, дандаа;
* в данное время	- одоо үед;
* в течение времени	- яваандаа, аажимдаа.
Вручить, /чу, -чишь, -чённый (-ён, -ена)	- 1. гардуулах, гардуулан өгөх, баруулах, олгох;
- вручить письмо	- захиа гардуулан өгөх
Вручную, /нареч./	- гараар, гараараа

- Всадник - морьтой хүн
- Всё, /нареч./ - 1. ямагт, цргэлж, хэзээд, дандаа;
 - он всё в разъездах - тэр цргэлж ийш тийш явсаар байна.
 - 2. одоо болтол, - саар л;
 - дождь всё ещё идёт - бороо орсоор л байна;
 - 3. улам, бүх;
 - всё дальше - улам цаашаа;
 - всё более и более - улам улам, улам бүр;
 * всё же - ямар ч гэсэн
 * всё таки - ийгээс, гэлээ ч гэсэн
 * и всё из-за тебя - цөм чамаас боллоо;
 * всё равно - ялгаагүй, хамаагүй, яасан ч яах вэ.
- Всего, /нареч./ - 1. дүн, бүгд, нийлсэн тоо;
 - израсходовано всего сто рублей - бүгд зуун рубль зарцуулагдав;
 - 2. - хан, -хэн, -хон, -хөн;
 - работа началась всего два месяца назад - ажил хоёрхон сарын өмнө эхэлсэн;
 * всего хорошего - за, баяртай.
- Вселить, /-лю, -лишь; -лённый (-ен, -ено), - нцлггэж оруулах;
 - в квартиру вселили нового жильца - байранд шинэ хүнийг оруулж суулгав;
 - вселить тревогу в сердце - зүрхэнд түгшүүр төрцүлэх
- Вспашка - хагалах;
 - зяблевая - намар паар хагалах
- Встать, /-ану, -анешь./ - 1. босох, зогсох, босоо зогсоох, өндийх;
 - встать с места - суудлаас босох;
 - встать на ковёр - хивсэн дээр зогсох;
 - 2. гишгэх, зогсох;
 - встать на стул - сандал дээр зогсох;
 - 3. гарах, ургах;
 - солнце встаёт - нар гарч байна
- Встретить, /-речу, -ретишь; -еченный./ - 1. уулзах, учрах, дайралдах, харгах;
 - встретить знакомого - танилтайгаа уулзах;

- 2. угтах, тосох;
 - встретить гостей на вокзале - төмөр замын буудал дээр зочдыг угтах;
 - 3. хүлээн авах, угтаж авах;
 - түүнийг сайнаар хүлээн авлаа
 - 1. учрах, уулзах, золгох;
 - 2. угтлага, уулзалт, угтах;
 - шинэ жилийг угтах.
 - 1. орох;
 - дээд сургуульд орох
 - 2. оролцох;
 - ярианд оролцох;
 - 3. эхлэх;
 - хэлэлцээ хийж эхлэх;
 - маргаж эхлэх.
 - өчигдөр
 - орох, нэвтрэн орох, орох газар
 - 1. шилэх, шилэлт;
 - шилж авах;
 - мэргэшил шилж авах;
 - 2. сонгох, сонголт;
 - зөвлөлийн гишүүнд сонгох
 - 1. илэрхийлэл, өлгөөс, хаяг;
 - 2. халхавч
 - 1. дүгнэлт, гаргалга;
 - ташаа дүгнэлт
 - 2. гаргах
 - 1. аялга, хэллэг
 - 2. донгодох, зэмлэх;
 - хатуу донгодох
 - строгий -
 - 1. өгөх, олгох;
 - 1. адим, - адите, - адут; /
 - 1. ай; - анный; /
- Встреча.
- - - нового года
- Вступить, /-уплю, -упишь; /
- вступить в институт
- вступить в разговор
- вступить в переговоры
- вступить в спор
- Вчера, /нареч. /
- Въезд,
- Выбор
- брать на ~ -
- выбрать профессию
- выборы в совет
- Вывеска
- Вывод
- ложный -
- Выговор
- Выдать, /-ам, - ашь, - аст, /
- /- адим, - адите, - адут; /
- /- ай; - анный; /

- выдать удостоверение - үнэмлэх олгох;
- 2. мэт болох, шиг дүр үзүүлэх,
гэж мэдэмхийрхэх;
- выдать себя за знатока - юм мэдэх хүн шиг дүр үзүүлэх
- Выделить,/- лю, -ишь, -ленный;/ - хуваарилж өгөх, гаргаж өгөх;
- выделить участок для строительства - барилга барих газар гаргаж
өгөх
- Выезд - 1. гарах, мордох;
- 2. мордох газар;
- 3. морин тэрэг, хөсөг
- Выжать,/- жму, - жмёшь; - атый;/ - 1. шахах, шүцсийг шахах;
- выжать лимон - нимбэг шахах;
- 2. шавхах, шавхруулах, мушгих
- выжать бельё - дотуур хувцсыг мушгих.
- Вызвать,/- зову, - зовешь; - анный;/ - 1. дуудах, ирүүлэх, урих;
- вызвать в суд - шүцхэд дуудах;
- вызов врача на дом - гэртээ эмч дуудах;
- вызвать на соревнование - уралдаанд уриалах.
- Выйти, выйду, выйдешь; вышел, -шла; -выйди; - 1. гарах;
выйдя; вышедший -выйти из комнаты - тасалгаанаас гарах
- 2. очих;
- выйти на работу - ажилдаа очих;
- 3. болох;
- выйти замуж - хүний эхнэр болох.
* не вышло - болсонгүй, бүтсэнгүй
- Выключать, - аю, -аешь;
выключить,/- чу, - чишь; - ченный / - 1. таслах, унтраах, сугалах;
- выключить электрический свет - цахилгаан гэрэл унтраах;
- 2. гаргах, хасах
- выключить из списка - нэрийн данснаас хасах.
- Выкопать,/- аю,, - аешь; - анный;/ - 1. ухах, малтах;
- выкопать колодец - худаг ухах;

- 2. ухаж олох, малтаж гаргах,
малтаж авах;
- выкопать картофель - төмс малтаж авах.
Вынуть, / ну, - нешь; вынь; - утый; / - гаргах, авах, уудалж авах, сугалах;
- вынуть деньги из кошелька - хэтэвчнээс мөнгө авах.
Выпить, / пью, - пьешь; - итый; / - уух, ууж орхих, шавхах;
- выпить до дна - дуустал ууж орхих, шавхах.
Выполнить, / ню, - нишь; - ненный; /
- выполнять, -яю, -яешь; - гүйцэтгэх, биелүүлэх, бүтээх
Выручать, / аю, -аешь; /
выручить, / чу, -чишь; - ченный; / - 1 аврах, ач тус хүргэх, тус болох;
- выручить из беды - гачигдлаас аврах;
- 2. Өртгийг олох, цнийг авах, олз оруулах;
- выручить деньги за товар - барааны үнэ мөнгийг оруулах.
Высокий, / ая, -ое; -ок, ока, -око; / выше; высочайший. 1. өндөр;
- высокий дом - өндөр байшин;
- высокие цены - өндөр үнэ
- 2. их;
- высокое давление крови - цусны даралт их болох;
- 3. сайн;
- работа высокого качества - сайн чанарын ажил.
Выставка - 1. үзэсгэлэн; 2. гаргаж тавих, тавих.
Выступить, / аю, - аешь; /
выступить, / плю, -лишь; / - үг илтгэх, унших, тоглох, юм бичих
- выступить с лекцией - лекц унших;
- выступать с речью - үг илтгэх
- выступить на суде - шүүхэд үг илтгэх.
Высыпать, / плю, -плешь; - анный; / - асгах, хийх;
- высыпать соль в миску - давс няланд хийх.
Вытереть, / тру, -трешь; -тер, -ла; / -тертый; -терший, -терев 1. арчих;
- вытереть руки - гараа арчих;
- 2. элээх, элэгдэх, сэмрүүлэх;

- вытереть рукав на рубашке - *цамцны тохой элэгдэх*
- Выучивать, /- аю, - аешь;/
- выучить, /- учу, - учишь;/ ченный; - 1. *цээжлэх, тогтоох;*
- выучить стихотворение - *шцлэг цээжлэх;*
- *2. сургах, зааж өгөх;*
- выучить игре в шахматы - *шатар тавьж сургах,*
- Выходить, /- ожу, - одишь./
- выходить из юрты - *1. гарах;*
- *гэрээс гарах;*
- выходить из затруднения - *бэрхшээлээс гарах, төвгөөс мултрах;*
- выходить замуж - *нөхөрт гарах.*
- *2. бууа;*
- выходить из вагона - *вагоноос буух.*
- *3. харах;*
- окно выходит в сад - *цэцэрлэг рцц харсан цонх.*
- *хасах.*
- Вычитание

Г.

- Газета - *сонин*
- ежедневная - *өдөр бүрийн сонин*
- Гвоздь - *хадаас*
- Где, /нареч./ - *хаа, хаана*
- где вы работаете? - *та хаана ажиллаж байна?;*
- где ты был (была)? - *чи хаа байв?*
- Герой - *баатар, чин зоригт*
- Гигиена - *эрццл ахуй, ариун цэвэр;*
- ~ труда - *хөдөлмөрийн эрццл ахуй;*
- соблюдать гигиену - *ариун цэврийг сахих*
- Гимн - *сүлд дуулал;*
- государственный - *төрийн дуулал.*
- Главный - *1. гол, чухал, чндсэн;*
- главные силы - *гол хүч;*
- самое главное - *хамгийн чухал;*
- *2. ерөнхий, ахлагч;*

- главный врач	- ерөнхий эмч;
- главный бухгалтер	- ерөнхий нягтлан бодох.
Гладкая дорога	- тэгш зам, цагаан зам.
Глина	- шавар, наанги шороо;
- мазать глиной	- шавар түрхэх.
Глубокая река	- гүн мөрөн
Говорить, -рю, -ришь; -рённый (-ён, -ена) - 1. хэлэх, ярих, хэл мэдэх, хэлд орох;	
- говорить по-русски	- оросоор ярих;
- ребёнок уже говорит	- хүүхэд хэлд орж байна.
	- 2. хэлэх, ярих, гэх;
- говорить правду	- үнэнийг хэлэх;
- говорить быстро	- түргэн ярих;
- он говорит, что уедет	- тэр явна гэж байна.
Год	- 1. жил;
- в будущем году	- ирэх жил, хойтон жил;
- в прошлом году	- ноднин жил
- ~ тому назад	- нэг жилийн өмнө;
- круглый ~	- бүтэн жил;
	- 2. он;
- 1917- ый год	- 1917 он;
- 80-ые годы прошлого столетия	- өнгөрсөн зууны наяд он;
Годовщина	- ой, ойн өдөр;
- праздновать годовщину	- ойн баярыг тэмдэглэх;
- ~ свадьбы	- хуримын ой, гэрэлсний ой.
Голод	- 1. өлсөх, өлбөрөх;
- умирать с голоду	- өлсөж үхэх;
	- 2. өлсгөлөн;
- неурожай грозил голодом	- муу ургац өлсгөлөнд хүргэх аюултай байв.
Голос	- 1. дуу;
- кричать во весь ~	- чанга дуугаар хашгирах;
- возвышать ~	- дуугаа чангатгах;

	- 2. хоолой;
- высокий ~	- нарийн хоолой;
- низкий ~	- бцдүцн хоолой;
	- 3. эрх;
- решающий ~	- таслах эрх;
- совещательный ~	- зөвлөх эрх
	- 4. санал;
- большинством голосов	- олонхийн саналаар;
- читателя	- уншигчийн санал;
- избирателей	- сонгогчдын санал.
Голый	- 1. нүцгэн;
- голые ноги	- нүцгэн хөл;
- голое дерево	- нүцгэн мод
	- 2. хоосон, нүцгэн, цулгай;
- голая степь	- нүцгэн тал;
- голая стена	- нүцгэн хана.
Гора	- 1. уул;
- жить в горах	- ууланд суух, ууланд нутаглах;
- взбираться на гору	- уул өөд авирах;
- под горой	- уулын хормойд
	- 2. овоо, овоолготой;
- ~ книг	- овоолготой ном;
- ~ камней	- овоо чулуу
Гордость	- бахархал, бахдал, урдаа барих юм;
- национальная ~	- үндэсний бахархал
Горе	- гаслан, зовлон, гай.
- случилось большое ~	- их гаслан тохиолдов.
Гореть, ¹ рю, -ришь. /	- 1. шатах;
- дрова хорошо горят	- тцлээ сайн шатаж байна;
	- 2. ноцох;
- свеча не горит	- лаа ноцохгүй байна;
	- 3. гялалзах;
- глаза горят от радости	- баярлаад нүд нь гялалзаж байна;

- щёки горят от мороза
- лицо горит
- Горечь
 - горечь во рту
 - горечь разлуки
 - горечь воспоминания
- Горный
 - горный воздух
 - горное ущелье
 - горные породы
 - горная страна
 - горный институт
 - горное дело
- Город
 - главный -
 - включить в черту города
 - за - поехать
 - за городом
- Горький вкус
- Горячая пища
- Гость
 - быть в гостях
 - незваный -
 - идти в гости
 - принимать гостей
- Государство
 - граница государства
 - многонациональное -
- Готовить, - влю, -вишь, /
 - готовить кадры
 - готовить уроки
- 4. улайх;
 - хацар нь даараад улайж байна;
 - нүүр улайж байна.
- 1. гашуу, хорсох;
 - ам гашуу оргих
 - 2. уйтгар, гаслан;
 - хагацлын гаслан;
 - гашуудалтай дурсамж.
- 1. уулын;
 - уулын агаар;
 - уулын хавцал;
 - уулын чулуулаг;
 - 2. уулархаг;
 - уулархаг орон;
 - 3. уурхай, уул уурхай;
 - уул уурхайн дээд сургууль;
 - уурхайн ажил.
- хот, балгас;
- төв хот;
- хотын хэмжээнд багтаах;
- хотын гадна гарах;
- хотын гадна.
- гашуун амт.
- халуун хоол.
- айлчин, гийчин, зочин, айлчлах;
- зочин болж байх;
- уриагүй зочин;
- айлчлах;
- зочдыг хүлээн авах;
- улс, гүрэн, засаг төр, төр.
- улсын хил;
- олон үндэстнээр бүрэлдсэн улс.
- 1. бэлтгэх, бэлдэх, зэхэх;
- боловсон хүчнийг бэлтгэх;
- 2. бэлдэх, хийх;
- хичээл бэлдэх; хичээлээ хийх;

- готовить обед	- хоол хийх;
- готовить встречу гостям	- 3. бэлтгэл хийх, бэлтгэх;
Гражданство	- зочдыг угтах бэлтгэл хийх.
- принять российское -	- 1. харьяат, иргэн;
	- Оросын харьяат болох
	- 2. сайшаагдах, зөвшөөрөгдөх,
	нийтэд дэлгэрэх;
- получить права гражданства	- олонд сайшаагдах, нийтэд дэлгэрэх.
Грамотный	- 1. бичиг мэдэх, бичиг үсэг мэдэх
- грамотный человек	- бичиг мэдэх хүн.
	- 2. алдаагүй, алдаа мадаггүй, зөв;
- грамотное письмо	- алдаагүй бичиг;
	- 3. чадмаг, мэдэц сайтай, мэдлэгтэй;
- грамотный инженер	- чадмаг инженер.
	- 4. зөв сайн, сайн хийгдсэн;
- вполне грамотная работа	- нэлээд сайн хийгдсэн ажил.
Греть, грею, греешь; гретый .	- 1. шарах, дулаацуулах;
- солнце греет	- нар шарж байна;
- шуба греет	- дээл дулаацуулж байна;
	- 2. ээх, хөлчих, дулаацуулах;
- греть руки	- гарах хөлчих, гараа ээх;
-греть ноги	- хөлөө дулаацуулах;
	- 3. халаах;
- греть воду	- ус халаах;
- греть пищу	- хоол халаах.
Грех.	- нүгэл, хилэнц;
* с грехом пополам	- чуу чамай гэж, арай чуу гэж ;
* как на грех	- гай болоход, гай болж ;
* нечего греха таить	- гэм зэмээ нуулгүй, нүглээ нуулгүй.
Гроб	- авс.
Громкий разговор	- чанга дуугаар ярих;
Грубый ответ	- ширүүн хариу.
Груз	- ачаа, тээш;
- вагон с грузом	- вагон ачаатай.
Группа	- хэсэг, бүлэг
- группа учащихся	- хэсэг сурагчид.

Грустный взгляд	- гуниг харц.
Грязная рука	- бохир гар;
Грязная посуда	- өнгөртэй хувин; бохир хувин
Грязная вода	- булингартай ус, бохир ус.
Грязь	- шавар, шавхай, балчиг, бохир хир;
- на дворе ~	- хашаанд шавхайтай;
- покрываться грязью	- хирэнд дарагдах.
Густая сметана	- өтгөн зөөхий.
Гулять, - яю, -яешь./	- зугаалах, зугаалж явах;
- гулять с детьми	- хүүхэдтэйгээ зугаалж явах.

Д.

Да, частица	- за, тиймээ, тэглээ, зөв;
- да, конечно	- за, тэгэлгүй яах вэ.
Давно, нареч./	- аль хэдийн, эрт, өнө
- это было давно	- энэ бол аль хэдийний явдал билээ.
- он давно приехал	- тэр аль хэдийн ирсэн юм.
- я давно его не видел	- би түүнтэй уулзаагүй удаж байна.
- давно пора уходить	- явах цаг хэдийн болжээ.
Далёкий путь	- урт зам.
Далеко, нареч./	- хол, хол зайтай, гүн;
- я живу далеко от вас	- би танайхаас хол зайтай суудаг;
- отсюда до дома далеко	- эндээс байшин хүртэл хол.
Дата.	- он сар өдөр, өдөр;
- историческая ~	- түүхт өдөр;
- поставить дату	- он сарыг тавих, өндөрлөх, тэтгэх.
Дать, дам, дашь, дает, дадим, дадут;	
дал (-а, -о, -и), дали (дал (-а, -о));	
дай; данный [дан (-а)]	- өгөх, олгох;
- дать книгу	- ном өгөх;
- дать взаймы	- зээл олгох;
- дать телеграмму	- цахилгаан мэдээ өгөх
- дать лекарство	- эм өгөх
Дверь	- үүд, хаалга, хатавч;
- входная ~	- орох үүд;
- стоять в дверях	- хатавчинд зогсох.

Движение	- хөдлөх, хөдөлгөөн, хөдлөл;
- ~ руки	- гарын хөдлөл;
лежать без движения	- хөдлөхгүй хэвтэх;
- вольное ~	- чөлөөтэй хөдлөл.
Девушка	- хүүхнүүд, охид, басгад.
Делать, /- аю, -аешь./	- 1. хийх, үйлдэх;
- ничего не делать	- юу ч хийхгүй;
	- 2. хийх, бүтээх, үйлдэх; үйлдвэрлэх, гаргах;
- делать станки	- суурь машин үйлдвэрлэх;
- делать стол	- ширээ хийх;
- делать ошибки	- алдаа гаргах.
Делить, - делю, -делишь.	- 1. хуваах;
- делить хлеб	- талх хуваах;
- делить поровну	- адил хуваах;
- делить число	- тоо хуваах;
	- 2. хуваах, хуваалцах, хамт эдлэх, амсалцах;
- делить горе и радость	- зовлон жаргалаа хуваах, зовлон жаргалыг хамт эдлэх.
Дело	- 1. хэрэг, ажил;
- общественные дела	- нийгмийн хэрэг, нийтийн албан ажил;
- быть без дела	- ажилгүй байх;
	- 2. үйл, явдал, юм;
- сделать доброе дело	- сайн үйл хийх, буянт үйл үйлдэх.
Демократия	- ардчилах, ардчилал, ардын эрх
- страны народной демократии	- ардын ардчилсан орнууд.
День	- 1. өдөр;
- рабочий ~	- ажлын өдөр;
- ~ рождения	- төрсөн өдөр;
- солнечный ~	- нартай өдөр;
- в час дня	- өдрийн нэг цагт;
- день за днём	- өдөр дараалан;
- каждый ~	- өдөр бүр;
- с каждым днём	- өдөр ирэх бүр
	- 2. үе, нас;

- в наши дни
 - в дни молодости
 - * на другой день
 - * на днях
 - * добрый день?
- Деньги
- бумажные ~
 - мелкие ~
 - наличными деньгами
 - быть без денег
- Дерево
- хвойное ~
 - лиственное ~
 - резьба по дереву
- Держать, держу, держишь;
- держать за руку
 - держать молоко
 - в холодном месте
 - держать корову
- Дети
- Детский сад
- Дешево, /- нареч. /
- дешево заплатить
- Дешёвые ткани
- Диагноз
- ставить ~
- Диетическая столовая
- Дикое животное
- Дисциплина
- трудовая ~
- Длина
- До, /предлог с род. п. /
- до города осталось
 - пять километров
- манай үед
 - залуу насанд, залуу байхдаа;
 - маргааш нь, дараа өдөр нь;
 - саяхан, тугаархан;
 - сайн уу?
 - мөнгө, цаас;
 - цаасан мөнгө, цаас
 - жижиг мөнгө, бутархай мөнгө;
 - бэлэн мөнгөөр;
 - мөнгөгүй болох.
 - мод;
 - шилмүүст мод;
 - навчит мод;
 - модон дээр сийлэх.
 - 1. барих;
 - гараас барих;
 - 2. байлгах, тавих;
 - сүү сэрүүн газар байлгах
 - 3. тэжээх, үнээ авч байх
 - үнээ тэжээх, үнээ авч байх.
 - багачууд, хүүхэд, хүүхдүүд
 - хүүхдийн цэцэрлэг
 - хямд, хямд үнээр;
 - хямд төлөх.
 - хямдхан бөс, даавуу.
 - онош;
 - онош тавих.
 - цагаан хоолны гуанз
 - зэрлэг амьтан.
 - сахилга
 - хөдөлмөрийн сахилга.
 - урт, уртаараа, уртаашаа
 - 1. хүртэл, болтол, - тал, -тэл;
 - хот хүртэл таван километр үлджээ.

- ждаты до вечера	- үдэш болтол хүлээх.
- до рассвета	- үүр цайтал
- мы дошли до леса	- 2. хүрэх, очих, тулгах, тулж очих;
Добавить,/- влю, - вишь; - вленный;/	- бид ойд хүрэв, бид ойд тулж очив.
добавлять,/- яю, - яешь;/	- нэмэх.
Добрососедские отношения	- сайн хөршийн харилцаа.
Добрый человек	- сайн хүн.
Доверить,/-рю, - ришь;/	- итгэх найдах, итгэмжил өгөх, даалгах;
- доверить получить деньги	- мөнгө авах итгэмжлэл өгөх.
- доверить тайну	- нууцаа даалгах.
Договор	- гэрээ;
- подписывать -	- гэрээнд гарын үсэг зурах;
- о взаимной помощи	- харилцан туслалцах гэрээ.
Договориться о встрече	- уулзах тухай хэлэлцэн тогтох.
Дойти, дойду, дойдёшь;	
- дошёл (- а); дошедший;	- хүрэх, очих,;
- доходить,/- ожу, - одишь /	- явж хүрэх, тулах
- дойти до станции	- станц хүртэл явах;
- письмо дошло быстро	- захидал түргэн хүрчээ;
- вода дошла до краев	- ус эрэгтээ хүрэх.
Документ	- үнэмлэх, баримт, баримт бичиг;
- предъявить свой документ	- үнэмлэхээ үзүүлэх;
- расходные документы	- зарлагын баримтууд.
Документальный фильм.	- баримтат кино зураг.
Долг.	- өр, өр шир, өгцөө, зээл;
- брать в долги	- өр хийх;
- давать в долги	- зээл өгөх;
- погашать долги	- өрөө дарах
Долгое молчание	- удаан дуугай байх.
Долгосрочный кредит	- удаан хугацааны зээл
Должен,/- жна, - жно, в значении	
сказуемого /	- өртэй, өгцөөтэй;
- он должен ему десять	
рублей	- тэр хүн түүнд арван рублийн өртэй.

	- выгодная ~	- ашигтай албан тушаал;
	- занимать высокую ~	- дээд тушаалд орох, их тушаалд орох;
	- освобождать от должности	- албан тушаалаас чөлөөлөх.
Дом	- 1. байшин;	
	- деревянный ~	- модон байшин
	- дойти до большого дома	- том байшин хүрэх
	- 2. гэр;	
	- работать на дому	- гэртээ ажиллах, гэртээ ажил хийх;
	- быть дома	- гэртээ байх;
	- идти домой	- гэртээ харих.
	- 3. газар, байшин, ордон;	
	- дом отдыха	- амралтын газар;
	- дом культуры	- соёлын ордон
	- детский дом	- хүүхдийн асрах газар.
	- 4. газар, пүүс, байшин ;	
	- торговый ~	- худалдааны пүүс.
Домашняя хозяйка	- гэрийн авгай, гэргийн ажилтай эхнэр.	
Допуск	- орох, эрэх, орох арга;	
	- иметь допуск к больным	- өвчтөнд орох эрхтэй байх;
Дорога	- 1. зам, харгуй;	
	- большая ~	- их зам, дардан зам;
	- железная ~	- төмөр зам;
	- сбиться с дороги	- зам төөрөх, зам алдах;
	- по дороге	- зам зуур, зам гудас;
	- 2. аян, зам;	
	- дальняя ~	- холын зам, алсын аян;
	- отправиться в дорогу	- аянд мордох;
	- я пробыл в дороге три дня	- би замд гурав хонов.
Дорого, /на реч./	- үнэтэй;	
	- очень дорого	- их үнэтэй; өндөр үнэтэй;
	- дорого купить	- үнэтэй авах,
		худалдаж авахад их үнэтэй.
Дорогой	- хайрт, эрхэм хүндэт;	
	- дорогой друг	- хүндэт нөхөр, хайрт найз.
Доска	- 1. банз, хавтгай мод, зүсмэл мод;	
	- сосновая ~	- нарсан банз;

- классная ~	- 2. самбар;
Доставка	- ангийн самбар.
- доставка писем	- хүргэх, хүргэж өгөх;
- с доставкой на дом	- захидлыг хүргэх;
Доход	- гэрт нь хүргэж өгдөг.
- годовой ~	- орлого;
- чистый ~	- жилийн орлого;
Драгоценные вещи	- цэвэр орлого.
Драться, дерусь, дерёшься;	- үнэтэй эд.
дрался, дралась;	- зодолдох, ноцолдох;
- мальчишки дерутся	- хөвгүүд ноцолдож байна.
Дрова	- түлээ;
- сырые ~	- нойтон түлээ;
- колоть ~	- түлээ хагалах.
Друг, друзья,/- зей; /	- найз, нөхөр;
- близкий ~	- дотнын найз;
- старый ~	- хуучин нөхөр;
- ~ детства	- бага насны найз;
- ~ мой !	- нөхөр минь !
- помоги ~	- нөхөр минь туслаач.
Другой	- өөр, ондоо, жич;
- другой человек	- өөр хүн, ондоо хүн;
- это другое дело	- ингэвэл ч өөр хэрэг шүү
- другими словами	- өөрөөр хэлбэл.
Дружба	- найрамдал, нөхөрлөл;
- быть в дружбе	- найрамдалтай байх, нөхөрлөх;
- тесная ~	- нягт найрамдал;
- ~ народов	- ард түмнүүдийн найрамдал.
Дружеский	- нөхөр ёсны, нөхөрсөг, нөхрийн;
- дружеская помощь	- нөхөр ёсны тусламж;
- дружеский привет	- нөхөр ёсоор мэндэлж
- дружеский совет	- нөхөр ёсны сануулга.
Дружить,/- жу, - жишь /	- найзлах, нөхөрлөх, үерхэх;
- они давно дружат	- тэд хэдийний найзалдаг мюм.
Дружная семья	- эвтэй гэр бүл.

Думать,/- аю, - аешь /

- думать о работе
- думаю, что он прав
- как вы думаете?
- я думаю завтра закончить работу

Дуть, дую, дуешь

- дуть на свечу
- ветер дует
- здесь дует

Душа

- добрая ~
- в глубине души
- от всей души
- тяжело на душе
- говорить по душам

Душевна беседа

Дым

- густой ~
- нет дыма без огня

Дыра

- зашить дыру на рукаве
- в дырах

Дыхание

- затаив дыхание
- искусственное ~

Дыхательные органы

Дышать, дышу, дышишь;

- дышащий;
- тяжело дышать

- бодох, санах;

- ажлын тухай бодох;
- түүний зөв гэж би бодож байна;
- та юу гэж санаж байна.

- би маргааш ажлаа дуусгах санаатай

- үлээх, сахлах; сэнгэнэх;
- лаа үлээх;
- салхи салхилна;
- энд сэнгэнэнэ.

- сэтгэл, зүрх, санаа;

- сайхан сэтгэл;
- сэтгэлийн угт;
- үнэн сэтгэл үнэн зүрхнээс;
- сэтгэл зовлонтой байна;
- үнэн сэтгэлээр ярилцах.

- дотны

- утаа;

- өтгө

- галгүй бол утаа байхгүй; овоо босгоогүй бол шаазгай хаанаас суух вэ.

- цоорхой, онгорхой, нүх;

- ханцуйн цоорхойг нөхөх;

- онгорхой цоорхой.

- амьсгаа, амьсгал;

- амьсгаа авалгүй;

- хиймэл амьсгаа.

- амьсгалын эрхтэн.

- амьсгалах, амьсгаа авах;

- амьсгалах бэрхтэй, уухилах.

Е.

Единодушное пожелание

Единственный ребёнок

Ежемесячный журнал

- саналаар хүсэх зүйл.

- гав ганц эд

- сар тутмын сэтгүүл.

- Ездить, езжу, ездешь;
- люблю ездить верхом
 - мы часто ездим за город
 - вы ездите верхом?
 - он хорошо ездит на велосипеде
- Есть, ем, ешь, ест, едим, едите, едят;
- ел, ела; есть яблоко
- Ещё, 'нареѣ./
- прочита́й ещё раз
 - налей ещё стакан
 - уехал ещё неделю назад
 - ещё в прошлом году
- 1. явах, явж байх, унах, унаж байх, унаж явах
 - би морь унаж явах дуртай;
 - бид хотоос гадагш байнга явдаг;
 - 2. унадаг, явдаг, унаж чаддаг, явж байдаг;
 - та морь унадаг уу?
 - тэр хүн дугуйгаар сайн явдаг, тэр хүн дугуй унаж сайн чаддаг.
 - идэх, хоол идэх, хоолох
 - алим идэх.
 - 1. дахиад, дахин;
 - дахиад нэг унш;
 - дахин нэг аяга хийчих.
 - 2. бүүр, бүр;
 - бүүр долоо хоногийн өмнө явчихсан;
 - бүр ноджин жил.

Ж.

- Жажда
- утолить жажду
 - сильная жажда
- Жалеть, /-ею, - еешь;/
- жалеть сирот
 - жалеть о прошедшей молодости
 - жалеть истраченных попусту денег
- Жалоба
- жалобы больного
 - подавать жалобу
- цангаа, ангаа, амны цангаа, ундаасах, цангах, ангах;
 - цангаагаа гаргах;
 - их ундаасах.
 - 1. өрөвдөх, хайрлах;
 - өнчин хүүхдийг өрөвдөх;
 - 2. харамсах, хар буух
 - залуу насаа харамсах;
 - дэмий зарсан мөнгөндөө хар буух.
 - 1. гомдол, үглэх, зовуурь;
 - өвчтөний зовуурь;
 - 2. гомдол, зарга;
 - гомдол мэдүүлэх, зарга мэдүүлэх.

Жалобная книга	- санал гомдлын дэвтэр.
Жарить, /-рю, -ришь, /	- шарах, хуурах, хайрах;
- жарить курицу	- тахиа шарах;
- жарить семечки	- үр хуурах.
Жаркий день	- халуун өдөр.
Жатва	- тариа хадах, тариа хадалт
Ждать, жду, ждёшь, ждал (-а, -о),	- хүлээх
- ждать друзей	- нөхдөө хүлээх
- ждать поезд	- галт тэрэг хүлээх.
Желание	- хүсэл, дур хүслэн, таалал;
- желание уехать	- явах хүсэл, явахыг хүсэх;
- исполнение желаний	- хүслээ хангах;
- по желани ю	- хүслээрээ, дураараа.
Желать, /-аю, -аешь, /	- хүсэх, ерөөх, таалах, хүсэл болох, эрмэлзэх.
- желаю видеть его	- түүнтэй учрахыг хүснэ.
Железнодорожная станция	- төмөр замын өртөө.
Железная дорога	- төмөр зам
женить, женю, женишь	- гэрлүүлэх, эхнэр авч өгөх, гэргий буулгах.
Женская обувь	- эмэгтэй хүний гутал.
Женщина	- эмэгтэй, бүсгүй, эхнэр, эм хүн
Жёсткое мясо	- хатуу мах, гордойсон мах.
Живая рыба	- амьд загас
Животное	- амьтан, адгуус, мал;
- домашнее животное	- гэрийн тэжээмэл амьтан, мал.
Жидкость	- шингэн бодис, шингэн зүйл.
Жизнь	- 1. амьдрал, ертөнц;
- возникновение жизни	- дэлхийд амьдрал үүссэн нь.
на земле	- 2. амьдрал, амь, амь бие; амь нас, нас;
- жизнь человека	- хүний амьдрал, хүний нас (амь)
- рисковать жизнью	- амь өрөх;
- спасти кому-либо жизнь	- хүний амь аврах;
- лишить жизнь	- алах.
Житель . оршин суугч, хүн	

- городской житель	- хотын хүн;
- деревенский житель	- хөдөөгийн хүн;
- коренной житель	- уул нутгийн хүн.
Жить, живу, живёшь;	- 1. амьдрах, наслах;
жил (- а, - оо) - жить долго	- урт наслах;
- жить в Москве	- 2. оршин суух, суух, байх;
Журнал	- Москвад суух
- литературный ~	- 1. сэтгүүл;
- классный журнал	- журнал;
	- 2. бүртгэлийн дэвтэр;
	- ангийн бүртгэлийн дэвтэр.
3.	
За, ¹ предлог./	- 1. цаана, цаад талд, тэртээ;
- за рекой	- голын цаад талд, голын тэртээ;
- за горой	- уулын цаана;
- за домом	- байшингийн цаана;
- за столом	- 2. дэргэд, гадаа, гадна;
- стоять за станком	- ширээний дэргэд;
- жить за городом	- суурь машины дэргэд зогсох.
- за два дня до праздника	- хотын гадна суух;
- за час до отхода поезда	- 3. урьд, өмнө;
- эту работу можно сделать за два дня	- 4. дотор, турш;
- многое сделано за неделю	- энэ ажлыг хоёр өдрийн дотор хийж болно;
- пришёл за книгой	- долоо хоногийн дотор ихийг хийжээ.
- пить за здоровье	- 5. төлөө, тул, тулд, гэж;
- я рад за вас	- ном авах гэж ирлээ;
Забастовка	- эрүүл мэндийн төлөө уух.
- объявить забастовку	- таны төлөө би баярлана.
Заболеть	- ажил хаях, ажил хаялт, ажлаа хаях;
	- ажлаа хаяхыг илэрхийлэх.
	- өвдөж эхлэх;

- у меня заболела голова
- Забота**
- забота о своём будущем
- отеческая забота
- домашние заботы
- Забуть, /** - буду, - будешь; /
- /** - будь; - ытый; /
- забыть номер дома
- забыть книгу дома
- Завещание**
- делать завещание
- завещание учителя
- своим ученикам
- Зависимое положение**
- Зависть**
- смотреть с завистью
- Завод**
- кожевенный завод
- мыловаренный завод
- Завоз**
- завоз товаров
- Заглавие**
- заглавие книги
- Заглядывать, /** аю, - аешь; /
- заглянуть, /** яну, - янешь /
- заглянуть в окно
- заглядывать в дверь
- заглянуть в книгу
- заглянуть к приятелю
- Задавать вопрос**
- Задание**
- миний толгой өвдөж эхлэв.
- 1. зовнил, сэтгэл зовох, санаа зовох;
- ирээдүйнхээ төлөө санаа зовох;
- 2. халамж, элбэрэл, арчлал, санаа тавих;
- эцэг ёсны халамж;
- 3. аж явдал;
- гэрийн аж явдал.
- мартах, мартагдах;
- байшингийн дугаарыг мартах;
- номоо гэртээ мартах.
- гэрээс;
- гэрээс хийх;
- шавь нартаа өгсөн багшийн гэрээс.
- харьяалагдлын байдал.
- атаа, атаархал, атаархах, жетөө;
- атаархаж харах.
- үйлдвэр;
- булигаарын үйлдвэр;
- савангийн үйлдвэр.
- хүргэх, аваачих, авчрах, зөөх;
- таваар зөөх.
- гарчиг, зохиолын нэр;
- номын гарчиг.
- 1. шагайх;
- цонхоор шагайх;
- хаалгаар шагайх;
- 2. сөхөх, сөхөж үзэх;
- номоо сөхөж үзэх;
- 3. ороод гарах;
- найзындаа ороод гарах.
- асуулт тавих.
- даалгавар, үүрэг;

- домашнее задание	- гэрийн даалгавар;
- выполнить задание	- даалгаврыг биелүүлэх.
Задача	- 1. зорилт, зорилго, үүрэг;
- очередные задачи	- ээлжилт зорилго;
- шахматная задача	- 2. бодлого
- арифметическая дача	- шатрын бодлго;
Задержка	- тооны бодлого.
- задержка движения поездов	- 1. саад, саад учрах, саатах, түдэх;
- задержка почты	- галт тэрэгний хөдөлгөөн саатах.
Зажимать, /- аю, - аешь, /	- 2. хожимдох;
- зажимать в руке	- шуудан хожимдох.
- зажимать рот рукой	- 1. хавчих, атгах, базах;
- зажимать уши	- гартаа атгах;
Зайти, зайду, зайдёшь, зашёл,	- 2. таглах, бөглөх;
- шла; зашедший; зайдя	- гараар амыг таглах;
- зайти в магазин	- чихээ бөглөх.
- зайти к знакомому	
- зайти за угол	- 1. орох;
- зайти за дом	- дэлгүүрээр орох;
Заказ	- танилындаа орох;
- по заказу	- 2. цаана орох, цаагуур орох;
- брать заказ	- булангийн цаана орох;
- заказ готов	- гэрийн цаагуур орох.
Заключение	- захиалга;
- заключение договора	- захиалгаар;
Закон	- захиалга авах;
- законы природы	- захиалга бөлөн
- законы общественного развития	- байгуулах, тогтоох;
- нарушить закон	- гэрээ байгуулах.
- обнародовать закон	- хууль, цааз, ёс;
- по закону	- байгалийн хууль;
	- нийгмийн хөгжлийн хууль;
	- хууль зөрчих;
	- хууль нийтлэх
	- хууль ёсоор

Закрепить, /- плю, -пишь; /	
/- плённый (-ён, - ено);	- бөхлөх, бэхлэх, бэхэлж уях,
- закреплять, - яю, - яешь.	- торгоох;
- закрепить верёвку	- шидмэсийг бэхэлж уях;
- закрепить доску	- банзыг хадаасаар бөхлөх.
Закрывать, /- аю, -ешь; /	
- закрыть, /-рою, -ытый /	- 1. хаах;
- закрывать дверь	- үүд хаах;
- закрывать на ключ	- хааж цоожлох;
	- 2. халхлах;
- закрывать лицо руками	- нүүрээ гараар халхлах;
	- 3. хориглох, хаах;
- закрывать вход	- орохыг хориглох;
	- 4. хаах, төгсгөх;
- закрывать собрание	- хурлыг хаах.
Зал	- танхим;
- читальный зал	- уншлагын танхим;
- зал ожидания	- хүлээх танхим.
Замена	- 1. солих, халах;
- замена одного слова другим	- нэг үгийг нөгөө үгээр солих;
	- 2. солио, халаа;
- найти себе замену	- халааны хүнээ олох.
Замерзать, /- аю, - аешь; /	
замерзнуть, /- ну, - нешь; /	- 1. хөлдөх;
река замёрзла	- гол хөлдөв;
	- 2. даарах, бээрэх, остгох;
- у меня руки замёрзли	- миний гар бээрчихлээ.
Замечание	- 1. ажиглал, ажиглалт;
- верное замечание	- зөв ажиглалт;
	- 2. сануулга, сургажмж өгөх,
- сделать замечание ученику	- сургаж хэлэх;
	- сурагчид сануулга өгөх,
	- сурагчийг сургаж хэлэх.
Замешивать тесто	- гурил зуурах.
Замок	- цоож, цуурга;
- дверной -	- уудний цоож;

- запереть на -	- хааж цоожлох;
- висячий -	- өлгөх цоож;
- держать под замком	- цоожтой байлгах.
Замужняя женщина	- гэргий, нөхөртэй эхнэр.
Занимать сто рублей	- зуун рубль эзэлэх.
Занять комнату	- тасалгаа эзлэх
Запас	- бэлтгэл, нөөц
- запас топлива	- түлшний нөөц;
- продовольственные запасы	- хүнсний нөөц, бэлтгэл хүнс.
Запереть дверь на ключ	- хаалга цоожлох
Запечатать письмо	- захидал битүүмжлэх
Записать лекцию	- лекц тэмдэглэх
Записаться в библиотеку	- номын санд бүртгүүлэх.
Запись на пластинку (кассету)	- хальсан дээр бичих.
Заплакать от обиды	- гомдож уйлах.
Заплатить за квартиру	- байрын хөлс төлөх.
Запомнить стихи	- шүлэг цээжлэх.
Заправочный пункт	- шатахуун олгох газар.
Запретная зона	- цаазтай бүс, хориотой бүс
Запрещение	- хориг, цааз, хориул,
Запущенный сад	- хайхрамжгүй орхисон цэцэрлэг.
Заработать сто рублей	- зуун рубль олох
Заработная плата	- цалин, цалин хөлс, ажлын хөлс.
Зарезать овцу	- хонь төхөөрөх
Зарубежная пресса	- гадаадын хэвлэл.
Зарыть в землю	- газар булах.
Зарядить винтовку	- винтов сумлах.
Зарядка аккумулятора	- аккумулятор цэнэглэх.
Заседание	- хурал
- открыть -	- хурал нээх;
- закрыть -	- хурал хаах;
- пленарное -	- бүгд хурал.
Заселить новый дом рабочими	- шинэ байшинд ажилчид оруулах.
Заслужить награду	- шагнал хүртэх.
Заставить замолчать	- дуугай болгох
Застегнуть пальто	- пальто товчлох.

Засуха	- ган, ган гачиг.
Затмение	- хиртэх, баригдах;
- ~ солнца	- нар хиртэх;
- лунное ~	- сар хиртэх.
Захватить все деньги	- бүх мөнгөө аваад явах.
Захлопнуть дверь	- хаалга тас хаах.
Заход солица	- нар шингэх.
Зачёт	- шүүлэг;
- сдать ~	- шүүлэг өгөх;
- получить ~	- шүүлэг давах, шүүлэх.
Зачётная книжка ка	- сурлагын дэвтэр
Защита	- 1. хамгаалах, хамгаалалт
- защита Родины	- Эх орноо хамгаалах;
	- 2. өмгөөлөх, өмгөөлөл, өмгөөлөлт;
- защита подсудимого	- хэрэгтнийг өмгөөлөх
Заявить протест	- эсэргүүцэл илэрхийлэх.
Заявление	- мэдэгдэл;
- сделать заявление	- мэдэгдэл гаргах, мэдэгдэл хийх.
Звать на помощь	- туслаач гэж дуудах
Звать врача	- эмч урих, эмч дуудах.
Звезда	- од
Зверь	- араатан, ан
- хищный ~	- араатан.
Звук	- дуу, авиа чимээ, анир;
- ~ выстрела	- буун дуу;
- издавать звуки	- дуугаргах, чимээ гаргах, авиа гаргах.
Звуковой сигнал	- авиан сигнал.
Здесь, 'нареч./	- энд
- он живёт здесь	- тэр энд суудаг.
Здоровый человек	- эрүүл хүн
Здоровая пища	- биенд сайн хоол
Здоровый воздух	- эрүүл агаар
Здоровье	- бие, эрүүл мэнд, эрүүл, латшин
- состояние здоровья	- биеийн байдал
- беречь здоровье	- эрүүл мэндийг хамгаалах,
	биеэ гамнах;

- как ваше здоровье?	- танылагшин тунгалаг байна уу?
- за ваше здоровье!	таны бие сайн уу?
- на здоровье!	- таны эрүүл мэндийн төлөө!
- кушайте на здоровье!	- хайрла!
Здравствуй	- зооглож хайрла.
Здравствуйте	- сайн байна уу? мэнд байна уу?
Зелёные насаждения	(ганц хүнтэй, эсвэл үеийн юм уу, дүү хүнтэй мөндлөх)
Зелёные яблоки	- амар байна уу? амрыг эрье,
Земля	амрыг айлтгая! мэнд амар байна уу?
- Земля движется вокруг Солнца	(олом хүнтэй, эсвэл ахмад хүнтэй мөндлөх)
- плодородная земля	- ногоон таримал.
Земной шар	- түүхий алим.
Зеркало	- 1. Дэлхий, Газар дэлхий
Зерно	- Дэлхий нарыг тойрдог;
Зерновые культуры	- 2. Хөрс, газар;
Злой человек	- шимтэй хөрс.
Знак	- дэлхийн бөмбөрцөг.
Знакомство	- толь
- заводить ~	- үр, мөхлөг
- поддерживать ~ с кем-либо	- үр тарианы ургамал.
Знакомая песня	- ууртай хүн.
Знамя	- тэмдэг, тамга
- красное ~	- танилцах, танилтай болох, танил байх.
- воздрузить ~ победы	- танилцах, танилтай болох;
Знание	- хэн нэгэнтэй танилын холбоогоо таслахгүй байх.
Знать, знаю, знаешь	- мэддэг дуу, танил дуу
- знать о поездке	- туг, дарцаг
- знать урок	- улаан туг
	- ялалтын туг мандуулах;
	- эрдэм, эрдэм ухаан, шинжлэх ухаан.
	- 1. мэдэх;
	- явахыгаа мэдэх;
	- 2. мэдэх, ойлгох, төсөөлөх;
	- хичээлээ мэдэх;

- я знаю, что он прав	- түүний зөв болохыг би мэднэ.
Золото	- алт
- червонное золото	- шижир алт;
- самородок золота	- цул (бүхэл) алтан олдвор;
- золото в слитках	- гулуузалсан алт.
- прииск золота	- алтны уурхай;
Золотое кольцо	- алтан бөгж
Зрелые яблоки	- болсон алим
Зрение	- хараа, нүд;
- иметь хорошее зрение	- хараа сайн байх;
- слабое зрение	- муу хараа;
- лишиться зрения	- хараагүй болох.
Зрительная память	- нүдлэх ой, харааны ой.
Зуд	- загатнаа.

И.

И./союз/	- ба, хийгээд, болон, бөгөөд, болоод; хоёр гурав.
Иголка	- зүү, тэвнэ.
Игра	- наадам, тоглоом, наадах, тоглох.
Играть, / аю, - аешь, - игранный /	- 1. наадах, тоглох;
- играть в футбол	- хөл бөмбөг тоглох;
- играть на баяне	- 2. дарах, хуудах, хийлдэх;
Игрушка	- баян хуур дарах.
Идея	- тоглоом.
- в голову пришла	- санал, бодол, хүсэл, санаа;
- прекрасная идея	- цээжинд сайхан бодол төрөв;
- кто подал эту идею?	- энэ саналыг хэн гаргав?
Идти, иду, идёшь, шёл, шла;	- 1. явах
шедший; идучи;	- явган явах
- идти пешком	- урагшаа явах;
- идти вперёд	- 2. очих, хөдлөх;
- идти в театр	- театрт очих;
- поезд идёт через час	- галт тэрэг цаг болоод хөдөлнө.

- дождь идёт
- снег идёт
- эта улица идёт через
весь город
- Из (изо), /предлог с род. п. /
- выйти из дому
- привести из магазина
- Избрание
- Избрать, /- беру, - берёшь; /
- /- ал, - ала, - ило; /избранный
- право избирать депутатов
- избрать специальность
- Известие
- последние известия
- Извинение
- прошу у вас извинения
- Извинить, /- ню, - нишь; /
- извинённый (-ён, - ена)
- извините
- извините, я заставил
вас долго ждать
- Издать, /- ам, - ашь, - аст, /
- /- адим, - адите, - адут; /
- издал (- а, - о), изданный
- (-ан, - ана, - оно)
- издать книгу
- издать приказ
- Изложить, /- ожу, - ожишь; /
- /- оженный. /
- изложить в немногих
словах свое мнение
- 3. орох, унах;
- бороо орж байна;
- цас унаж (орж) байна
- 4. нэвт гарах, шувт өнгөрөх;
- энэ гудамж хот дундуур нэвт өнгөрнө.
- аас (-ээс, - оос, - өөс);
- гэрээс гарах;
- дэлгүүрээс авчрах.
- сонгох; шилэх, сонголт, шилэлт.
- сонгох, шилэх;
- депутат сонгох эрх;
- мэргэжил шилж олох.
- мэдээ, мэдээ чимээ, сураг
- сүүлийн үеийн мэдээ.
- уучлал, уучлах, хүлцэл, хүлцэх;
- уучлахыг гуйя.
- уучлах, хүлцэх;
- уучлаарай;
- удаан хүлээлгэсний минь уучилна уу.
- 1. хэвлэх, хэвлэн гаргах;
- ном хэвлэх;
- 2. гаргах, нийтлэх, тунхаглах;
- тушаал гаргах.
- 1. илтгэх, өгүүлэх, хэлж өгөх
- саналаа цөөхөн үгээр илтгэх;
- 2. илтгэн бичих, найруулан бичих,
бичгээр өгүүлэх, бичгээр өргөх;

- изложить на бумаге
- Изобретать, /- аю, - ешь, /
- Израсходовать, /- дую, - дуешь, /
- /- ванный /
- израсходовать все деньги
- Изучать, /- аю, - аешь, /
- изучить, /- учу, - учишь, /
- изученный
- изучить русский язык
- изучить древнюю рукопись
- я хорошо изучил этого
- странного человека
- Иметь, /- ею; - ешь, /
- иметь деньги
- эта комната имеет одно окно
- иметь целью
- Имущество
- недвижимое -
- он унёс все своё имущество
- Имя, имени, мн. имена, имён,
- именам
- дать кому-нибудь имя
- как его зовут по имени?
- имя и фамилия
- письмо посылайте
- на мое имя
- Иностранный
- иностранный язык
- министерство иностранных
- дел
- Инспекция
- производить инспекцию
- цаасан дээр илтгэн бичих.
- зохион бүтээх.
- зарах, үрэх, зарцуулах, хэрэглэх;
- байдаг мөнгөө хэрэглэх.
- 1. сурах, судлах;
- орос хэл сурах;
- 2. судлах, шинжлэх;
- эртний бичмэл судлах;
- 3. судлах, судлан мэдэх, судлан ойлгох;
- энэ хачин хүнийг би сайн судалсан.
- тай (-тэй; той) байх;
- мөнгөтэй байх;
- энэ тасалгаа ганц цонхтой;
- зорилготой байх.
- хөрөнгө, зoorь, хөрөнгө зoor,
- хөрөнгө хогшил, эд агуурс, юм;
- үл хөдлөх хөрөнгө;
- хамаг юмаа яваад явсан.
- нэр;
- хэн нэгэнд нэр өгөх;
- түүний нэр хэн бэ?
- нэр овог.
- захидлыг миний нэрээр явуулаарай.
- гадаад, гадаадын;
- гадаад хэл;
- гадаад явдлын яам.
- байцаан зааварлах, байцаан
- зааварлалт, байцаалт, шалгалт, хяналт
- шалгалт хийх, байцаах.

Институт	- дээд сургууль
- сельскохозяйственный институт	- хөдөө аж ахуйн дээд сургууль.
Инструкция	- заавар;
- согласно инструкции	- заавар ёсоор;
- получить инструкцию	- заавар авах.
Инструмент	- 1. зэмсэг, багаж, багаж зэвсэг;
- хирургические инструменты	- мэс заслалын багаж;
- музыкальный инструмент	- хөгжмийн зэмсэг.
Интеллегенция	- сэхээтэн, оюутан сэхээтэн.
Интересный рассказ	- сонин өгүүлэл.
Инфекция	- халдвар
Иск	- зарга
- предъявить ~	- зарга мэдүүлэх;
- отказать в иске	- заргыг хэрэгсэхгүй болгох.
Исключить, /- чу, -чишь; / /- чённый (- ён, - ена)	- гаргах; хасах; хөөх;
- исключить из школы	- сургуулиас хөөх.
Искренняя благодарность	- үнэн сэтгэлийн талархал.
Искусство	- урлаг; уран сайхан;
- изобразительное ~	- дүрслэх урлаг;
- заниматься искусством	- урлаг судлах.
Испуг	- айдас; цочоо; бослого, үргэлэг.
Истина	- үнэн.
История	- түүх.
Итого /нареч./	- бүх дүн; бүгд; нийт;
- итого в сумме сто рублей	- бүгд зуун рубль.

К.

К (ко), /предлог с дат. п. /	- 1. - д, - т; - руу; - рүү; тийш;
- он пришёл к нам	- тэр манайд ирсэн;
- подъехать к станции	- өртөөнд ойртон очих;
- плыть к берегу	- эрэг тийш сэлэх;
	- 2. үед; хүртэл; - даа (-дээ, - доо, -дөө);
	- таа (- тээ, - тоо, - төө)
- приходи к двенадцати	

часам!	- арван хоёр цагийн үед ир!
- к вечеру пошёл дождь	- оройдоо бороо оров.
Кабинет	- ерөө; тасалгаа; танхим;
- ~ начальника	- даргын ерөө.
Кадры	- боловсон хүчин
Каждый	- бүр, бүхэн; тутам;
- каждый день	- өдөр бүр;
- каждый труд должен быть оплачен	- ажил бүрийн хөлсийг олговол зохино;
- каждый из нас	- бид хүн бүр;
- каждую минуту	- минут бүр.
Как, /нарек./	- яагаад, яаж; хэр; ямар; хэн гэж, юу гэж;
- как это случилось?	- яагаад ийм юм болов?
- забыл, как это делается?	- үүнийг яаж хийдгийг мартжээ?
- как ваше здоровье?	- таны бие хэр байна?
Какой.	- 1. ямар;
- какая сегодня погода?	- өнөөдөр тэнгэр ямар байна?
	- 2. хэдний;
- какое сегодня число?	- өнөөдөр хэдний өдөр вэ?
Календарь	- цаг тооны бичиг, хуанли;
	- цагийн хуваарь.
Камень	- чулуу.
- бросать камнем в кого-нибудь	- хэн нэгэн рүү чулуу шидэх
Канализационная труба	- ариутгах татуурын хоолой.
Канатная железная дорога	- татлагат төмөр зам.
Канцелярские принадлежности	- бичгийн хэрэгсэл.
Капитал	- хөрөнгө;
- основной ~	- үндсэн хөрөнгө;
- оборотный ~	- гүйлгээний (эргэлтийн) хөрөнгө.
Капитализм	- хөрөнгөт ёс.
Карман	- өвөр; харман; халаас.
Карманные часы	- энгэрийн цаг.
Карта	- газрын зураг;
- экономическая карта мира	- дэлхийн эдийн засгийн газрын зураг.

Карточка	- 1. зураг, хөрөг; - 2. тасалбар, хуудас;
- фотографическая карточка	- гэрэл зургийн хөрөг;
- визитная карточка	- нэрийн хуудас.
Катастрофа	- аюул, сүйдэл; сүйрэл; сүйд, аюул болох; сүйдэх, сүйрэх, сүйд болох; - галт тэрэг сүйдэх.
- железнодорожная	- 1. зугаацах; зугаацан явах; - дугуйгаар зугаацан явах; - 2. гулгах; - тэшүүрээр гулгах.
Кататься, /- аюсь, - аешься; /	- чанар; яс;
- кататься на велосипеде	- сайн чанарын лийр.
- кататься на коньках	- нарийн ажил.
Качество	- байр
- группы хорошего качества	- гурван өрөөтэй байр; - байрны хөлс төлөх.
Квалифицированный труд	
Квартира	- квартира в три комнаты - платить за квартиру
Кивать, /- аю, - аешь; /	- дохих, гэхэх; - зөвшөөрч толгой дохих.
кивнуть, /- ну, - нёшь; /	- мухлаг.
- кивнуть головой	- буцалгах, даргилуулах; хөөргөх; - девийлгөх
в знак согласия	- сүү хөөргөх.
Киоск	- хүчилтөрөгч.
Кипятить, /- ячу; - ятишь; /	- хийх; тавих; - банкинд хийх; - халаасанд хийх; - суурь тавих.
- кипятить молоко	- цавуу.
Кислород	- уур амьсгал; улирал; - далайн уур амьсгал; - эх газрын улирал.
Класть, кладу; кладёшь; клал (а)	- улирлын байдал.
- класть в банк	- түлхүүр
- класть в карман	
- класть фундамент	
Клей	
Климат	
- морской	
- континентальный	
Климатические условия	
Ключ	

Книга	- ном, бичиг
Когда, нареч./	- хэзээ, хэдийд, хэзээнээс;
- когда вы вернётесь?	- та хэзээ буцаж ирэх вэ?
Кожа	- арьс; шир; савхи; булигаар; сур;
- кожа на руке потрескалась	- гарын арьс сайрлав;
- телечья кожа	- тугалын арьс;
- чемодан из кожи	- ширэн чемодан.
Количество	- тоо, тоо хэмжээ
Комната	- тасалгаа, өрөө;
Конец	- 1. төгсгөл; эцэс; сүүл, туйл;
- нет конца	зах; хязгаар;
- до конца	- зах хязгааргүй; төгсгөлгүй
- конец верёвки	- төгсгөл болтол; дуустал
Конституция	- 2. үзүүр;
Контроль	- таталганы үзүүр.
- общественный -	- үндсэн хууль.
- государственный -	- 1. хяналт; шалгалт;
Конфликт	- олон нийтийн хяналт;
- вступить в конфликт	- 2. хянан шалгах газар
Кончить, /- чу, - чишь; - ченный /	- улсын хянан шалгах газар.
- кончить ремонт	- арцалдаан; зөрөлдөөн; мөргөлдөөн;
- кончить речь приветствием	будлиан;
Копия	- арцалдах, зөрөлдөх.
- копия картины	- төгсөх; дуусгах; дүүргэх;
- он точная копия отца	- засвар дуусгах;
Корабль	- үгээ баяр хүргэн төгсгөх.
Корень	- 1. хуулбар; буулгавар;
Косить, кошу, косишь	- зургийн хуулбар;
Кость	- 2. дууриасан; цутгасан юм шиг адил,
Который	- эцэгтэйгээ цутгасан юм шиг адил.
- который из двух?	- хөлөг онгоц.
	- үндэс
	- хадах.
	- яс, хагадас.
	- хэдий, хэддүгээр; аль; хэдэн;
	- энэ хоёрын аль нь вэ?

- который час?	- хэдэн цаг болж байна?
Кочевать, / - чую, - чуешь /	- нүүх; нүүж суух, нүүдэл хийх, нүүдэллэх.
Край	- зах; хязгаар; хөвөө; ирмэг, хаяа; амсар.
Крайний срок	- эцсийн болзол.
Красить, крашу, красишь	- будах;
- красить ткань	- нэхмэлийг будах;
- красить крышу	- дээвэр будах.
Краска	- будаг.
Красота	- сайхан; гоо үзэсгэлэн
Кредит	- зээл
- коммерческий кредит	- наймааны зээл.
Крепить	- бэхлэх; уяж бөхлөх.
Крепкая ткань	- бөх нэхмэл;
Крепкий сон	- бөх нойр;
Крепкий организм	- чийрэг бие.
Крестьянин	- тариачин, тариачин эр.
Кривой	- хямрал
Крик	- хашгирах дуун, хашгираан.
Критика	- шүүмжлэл.
Кровать	- ор
Кровь	- цус
- истекать кровью	- цусаар урсах;
- остановить кровь	- цус тогтоох.
Кто, кого, кому; кого; кем.	- хэн;
- кто вам сказал это?	- хэн танд энэ тухай хэлэв?
- Кто там?	- хэн бэ? хэн тэнд байна?
Кто-то	- хэн нэг хүн;
- Кто-то заходил к вам	- танайд хэн нэгэн хүн ороод гарсан.
Куда	- 1. хаана; хааш;
- куда вы меня ведёте?	- та хаана намайг аваачиж байна?
- если куда пойдёте,	- 2. ийш тийш, юманд;
скажите мне	- хэрэв ийш тийшээ явбал над хэлээрэй.
Культура	- соёл, соёл боловсрол

Купание	- усанд орох;
- здесь хорошее место для купания	- энд усанд ороход сайхан газар.
Купить, куплю, купишь; купленный	- худалдан авах, авах.
Курить	- тамхи татах
Кусать	- хазах; зуух.
Кусок	- хэсэг зүсэм, хэрчим; өөдөс;
- кусок шёлка	- торгоны өөдөс;
- кусок хлеба	- зүсэм талх.
Кухня	- гал тогоо, гал тогооны өрөө
Куча	- овоо; бөөм, бөөн.
Кушать, /- аю, - аешь /	- идэх; зооглох.
- пожалуйста, кушайте	- зооглох ажаамуу

Л.

Ладно	- за; болно; за яах вэ;
- ладно, будь по-твоему	- за яах вэ, чинийхээр болог.
Ласкать, /- аю, - аешь /	- энхрийлэх, таалах.
Лгать, лгу, лжёшь, лгал (-а, -о)	- худал хэлэх.
Лёгкая ноша	- хөнгөн үүрэг
Лекарство	- эм;
- принять лекарство	- эм уух
Лень	- залхуу; залхуу хүрэх.
Лес	- ой; ой мод
Лестница	- шат;
- Подниматься по лестнице	- шатаар гарах;
- спускаться по лестнице	- шатаар буух.
Летать, /- аю, - аешь /	
лететь, лечу; летишь	- 1. нисэх; нисэж байх;
	- 2. давхих; гүйх; харайх.
Лечебное учреждение	- эмнэлгийн байгууллага.
Лечить, лечу, лечишь	- эмчлэх; анагаах; эмнэх
- лечить лекарствами	- эмээр анагаах;
- лечить туберкулёз	- сүрьеэ анагаах.
Лежать, /- жу, - жишь; /лёжа	- 1. хэвтэх;

- лежать на боку	- хажуулдан хэвтэх;
- книга лежит на столе	- 2. байх;
- город лежит на берегу реки	- ном ширээн дээр байна.
Линия	- 3. орших, байх;
- прямая линия	- хот голын эрэгт оршино.
Лист	- шугам зураас ;
- лист из тетради	- шулуун шугам
- лист железа	- хуудас; гөлмөн төмөр;
Литература	- дэвтрийн хуудас;
- художественная ~	- гөлөм төмөр.
- политическая ~	- утга зохиол, зохиол
Лицо	- уран зохиол;
- лицом к лицу	- улс төрийн зохиол.
Ловить, ловлю, ловишь	- нүүр; царай; зүс;
Логика	- нүүр нүүрээрээ.
Ломать, /- аю, - аешь; /	- барих.
/ломанный; /- ломать лёд	- учир зүй; учир шалтгааны ухаан.
Луна	- эвдэх; хагалах; хугалах;
- полная луна	- мөс хагалах.
- при свете луны	- сар;
- фазы луны	- тэргэл сар
Луч	- сарны гэрэлд
- лучи солнца	- сарны мөхлөг
- рентгеновские лучи	- туяа; гэрэл; цацраг
- ультрафиолетовые лучи	- нарны гэрэл; нарны туяа;
Лучше, /в знач. сказ. /	- рентген цацраг
- старый друг лучше	- хэт ягаан туяа
двух новых	- аас (-ээс, - оос, - өөс). сайн, дээр;
- как можно лучше	- нэг хуучин найз хоёр шинэ
Лучший ученик	найзаас дээр;
Любимый	- аль болохуйц сайн.
- любимая жена	- сайн сурагч.
Любить, люблю, любишь,	- амраг; янаг; хайртай, дуртай
	- хайртай эхнэр.

- любящий, любимый.
 - он любит охотиться
 - цветы любят воду
 - Любовь
 - по любви
 - любовь к родине
 - любовь к музыке
 - Люди
 - молодые люди
 - старые люди
- М.**
- Магазин
 - универсальный -
 - продовольственный -
 - оптовый -
 - Магнит
 - Маленький домик
 - Мало
 - Малограмотный человек
 - Малый рост
 - Мальчик
 - Массаж
 - Материал
 - Медленно
 - писать медленно
 - идти медленно
 - Менять, яю, -яешь /
 - менять книги в библиотеке
 - менять бельё
 - менять квартиру
 - 1. янаглах; амраглах; дурлах; хайрлах;
 - 2. дуртай (байх)
 - тэр хүн ан агнах дуртай;
 - цэцэгт ус хэрэгтэй.
 - 1. амраг; янаг; амраг, хайр, амрагийн сэтгэл;
 - хайр сэтгэлээр;
 - эх орноо хайрлах;
 - 2. авьяас, дур;
 - хөгжмийн авьяас.
 - хүн; хүмүүс; улс;
 - залуу хүмүүс; залуу хүн;
 - хөгшин хүн; настангууд.
 - дэлгүүр;
 - их дэлгүүр;
 - хүнсний дэлгүүр
 - бөөний худалдааны дэлгүүр.
 - соронзон.
 - өчүүхэн байшин.
 - бага, өчүүхэн; жаахан, бага сага; цөөн.
 - бичиг үсэгт муу хүн, боловсрол багатай хүн
 - нуруу бага.
 - хөвгүүн; хүү; нуган.
 - барихуй; илбэхуй, иллэг
 - хэрэглэгдэхүүн, эд.
 - удаан; алгуур; аажим, аяар; ааль;
 - удаан бичиг;
 - аяар явах.
 - 1. арилжих; андалдах; солих;
 - номын санд ном солих;
 - 2. сэлэх; солих; халах; сэлгэх;
 - дотуур хувцас сэлэх;
 - байр солих.

Место	- 1. газар байр; суурь; суудал.
- занять свое место	- байраа эзлэх;
- уступить кому-либо место	- хүнд суудлаа найр тавьж өгөх;
- положить на место	- байранд нь тавих;
- рабочее место	- ажлын байр;
- по местам!	- байр байрандаа!
- место рождения	- 2. газар; нутаг;
- глухое место	- төрсөн газар, төрсөн нутаг;
- здесь много места	- бөглүү газар;
- нет места	- 3. зай; зай завсар, чөлөөтэй газар;
Местожительство	- энд зай их байна.
- оршин суудаг газар; суудаг газар;	- зайгүй байна.
Месяц	- суурин нутаг.
- месяц тому назад	- сар
Мех	- нэг сарын өмнө.
- лисий мех	- арьс, ангийн арьс; нэхий;
Мечта	- үнэгний арьс.
- мечта о счастье	- санал; хүсэл; санаа; мөрөөдөл, хүслэн;
Мешок	- жаргалын хүслэн.
- мешок муки	- шуудай; хүүдий, таар; уут;
Министерство	- шуудай гурил.
- - иностранных дел	- яам;
- - просвещения	- Гадаад явдлын яам;
Министр	- Гэгээрлийн яам.
- заместитель министра	- сайд;
- премьер министр	- орлогч сайд;
Минус	- ерөнхий сайд.
Мир	- хасах тэмдэг.
Мирная политика	- энх тайван.
Младший	- энх тайвны бодлого.
- мой младший брат	- 1. дүү, отгон; залуу; хойт;
- младшее поколение	- миний дүү;
Мнение	- залуу үе, хойт үе.
- высказать своё мнение	- санал, бодол;
	- саналаа хэлэх.

Много	- 1. их, их юм;
- он много знает	- тэр (хүн) их юм мэднэ;
- много лет прошло	- 2. олон, их;
Могила	- олон жил өнгөрлөө.
- братская ~	- булш, булшны нүх;
- рыть могилу	- нийтийн булш;
Можно, (в знач. сказ.)	- булшны нүх малтах;
- это можно сделать	- болох;
за два дня	- үүнийг хоёр өдрийн дотор хийж болно;
- можно мне закурить	- тамхи татаж болох уу?
Мой	- миний; минь;
- мой сын	- миний хүү; хүү минь;
- мой друг	- миний найз; миний анд.
Мокрый платок	- нойтон алчуур
Молоток	- алх.
Молчаливый человек	- дуугай хүн.
Молчать, 'чу; - чишь; /	- дуугай байх, дуугүй байх.
Монета	- зоос; мөнгө.
Море	- 1. тэнгис;
- выйти в море	- тэнгист орох;
- у моря	- тэнгисийн эрэгт.
Морщинистое лицо	- үрчгэр нүүр.
Мост	- гүүр.
Музыка	- хөгжим.
Мука	- гурил.
Мусор	- хог; хог буртаг; хог новш; новш.
Мысль	- сэтгэл, сэтгэлэг.
Мыть	- угаах
- мыть в воде	- усанд угаах.
Мягкий хлеб	- зөөлөн талх.

Н.

На, предлог; /	- 1. дээр; - д; т-;
- писать на бумаге	- дээр бичиг;
- положить на стол	- ширээн дээр тавих;

- лечь на диван
- выйти на улицу
- упасть на землю
- идти на рынок
- на запад
- лететь на самолёте
- ходить на лыжах
- завод работает на нефти
- играть на скрипке
- отпуск на один месяц
- на пятидесятом году своей жизни
- на будущей недели
- план на год
- на три года
- со дня на день
- купить на сто рублей
- обед на пять человек
- на рубль меньше
- на деньги
- средство на строительство
- материал на пальто
- учиться на инженера
- разведка на нефть
- разделить на три
- умножить пять на три
- диван дээр хэвтэх;
- 2. -д, -т; - руу (-рүү), өөд, тийш;
- гудамжинд гарах, гадаа гарах;
- газарт унах;
- зах руу явах; зээлийн газар орох;
- баруун тийш;
- 3. - аар (- ээр, - оор, - өөр)
- онгоцоор нисэх;
- цанаар гулгах;
- нефтээр ажилладаг үйлдвэр;
- хийлээр хөгжимдөх, хийлдэх;
- 4. - ын (-ийн), - ы (ий), - н, - д, -т, - аар (-ээр, - оор, - өөр)
- нэг сарын амралт;
- тавин насандаа;
- ирэх долоо хоногт;
- нэг жилийн төлөвлөгөө;
- гурван жилээр;
- өдрөөс өдөрт;
- 5. - ын (-ийн), - ы (-ий); - н; - аар (-ээр, - оор, - өөр)
- зуун төгрөгийн юм худалдаж авах;
- таван хүний хоол;
- нэг төгрөгөөр бага; нэг төгрөгөөр дутуу;
- мөнгөөр;
- 6. - ын (-ийн), - ы (-ий), - н; үйлт нэр; үйлт нэр + аар (- ээр, - оор, - өөр);
- барилгын мөнгө; барилга барих мөнгө;
- пальто хийх эд;
- инженер болохоор сурах;
- нефтийн хайгуул;
- 7. болгон, - д, - т, -аар (-ээр, -оор, -өөр);
- гуравд хуваах;
- тавыг гурваар үржүүлэх;
- 8. - тай (-тэй, -той);

прокурорский -	- прокурорын хяналт.
Надо, в знач. сказ.	- хэрэгтэй, ёстой; хэрэглэх; зохих;
- надо послать, письмо	- захидал явуулах хэрэгтэй;
- надо воды	- над ус хэрэгтэй; би ус хэрэглэнэ;
- что вам надо?	- танд юу хэрэгтэй вэ? та юу гээ вэ?
Надпись	- бичээс гарчиг;
- надгробная ~	- хүүрийн оршлын бичээс.
Назад, нареч.	- гэдрэг; сөрөг; хойш, буцаж;
- пятиться назад	- гэдрэг ухрах;
- шаг назад	- алхам хойшоо.
Название	- нэр; гарчиг;
~ растения	- ургамлын нэр;
~ книги	- номын гарчиг.
Назначить, - чу, - чишь; - ченный;	- тогтох, тогтоох, болзох;
- назначить цену	- үнэ тогтоох;
- назначить день встречи	- уулзах өдөр болзох.
Найти потерянную вещь	- гээсэн юмаа олох.
Наказание	- ял; шийтгэл.
Накипь	- хөөс, цээр, өрөм, нитгэл.
Накопить, большой опыт	- хуримтлуулах их туршлагатай
Накопиться колбас	- хиам угаж болгох.
Накрыть стол скатертью	- ширээ бүтээлгээр бүтээх.
Налог	- албан татвар, алба; татвар
- подоходный ~	- ашгийн татвар;
- облагать налогом	- албан татвар ноогдуулах;
- уменьшить налоги	- албан татварыг хорогдуулах.
Нападение	- довтлох, дайрах, халдах, довтлого, хадлага;
- внезапное ~	- гэнэтийн довтлого;
- вооруженное ~	- зэвсэгт халдлага.
Написать, - ишу; - ишешь; - исанный	- бичих.
Напиток	- унд, ундаа;
- прохладительные напитки	- сэрүүн ундаа;
- спиртные напитки	- охийн ундаа.
Направить заявление в суд	- шүүхэд өргөдөл илгээх.
Направить больного к врачу	- өвчтөнийг эмчид явуулах.

Направить на работу	- ажилд томилох.
Напрасный труд	- дэмий ажил, үргүй ажил.
Напряжённая работа	- хүч гаргах ажил.
Народ	- ард; ард түмэн.
Нарушить покой	- амгаланг алдагдуулах.
Нарушить сон	- нойр таслах.
Население	- хүн ам;
- городское ~	- хотын хүн ам;
- сельское ~	- хөдөө тосгоны хүн ам.
Наследство	- өв, өв хөрөнгө
- получить наследство	- өв залгамжлах.
Настоящий друг	- үнэн нөхөр, ёстой анд.
Наука	- шинжлэх ухаан, эрдэм, ухаан.
Находить, /- ожу, - одишь /	- 1. олох;
	- 2. болгох.
Национальность	- ястан, угсаатан, үндэстэн.
Нация	- үндэс, угсаа.
Начало	- эх, анх, түрүү, түрүүч, эхлэлт;
- начало учебного года	- хичээлийн жилийн эх;
- начало улицы	- гудамжны эх.
Начальник	- дарга.
Начать постройку	- барилга барьж эхлэх, барилга эхлэх.
Наш долг	- манай үүрэг, бидний үүрэг
Наша родина	- манай эх орон.
Не, /частица ./	- гүй, үгүй, биш; үл, эс, бүү; битгий;
- я не пойду домой	- би гэртээ харихгүй;
- не уходи	- битгий яв;
- он не любитель гулять	- тэр (хүн) зугаалах дуртай хүн биш.
Небо	- тэнгэр, огторгуй
Небольшая комната	- жижигхэн тасалгаа.
Небольшая сумма	- бага зэрэг мөнгө, цөөн төгрөг.
Невозможно, /нареч. /	- болохгүй, бүтэхгүй, болшгүй, бүтэшгүй.
Неграмотный человек	- бичиг мэдэхгүй хүн.
Недалеко, /нареч. /	- ойр, дөт, ойрхон, энүүхэнд, холгүй
- он живёт недалеко	- тэр (хүн) энүүхэнд суудаг.

Недостатки в работе	- ажлын дутагдал.
Недра	- газрын хэвэл; газрын баялаг;
- в недрах земли	- газрын хэвэлд; газар дор;
- разработка недр	- газрын баялгийг ашиглах.
Неизвестно, /нареч./	- мэдэгдээгүй, танигдаагүй;
- неизвестно кто	- хэн болох нь мэдэгдээгүй;
- местожительство его	- түүний хаа суудаг нь мэдэгдээгүй.
Недзя, /нареч./	- 1. болохгүй; горигүй;
- об этом нельзя и подумать	- үүний тухай бодож ч болохгүй;
- здесь курить нельзя	- 2. үл болно; хориотой;
Ненависть	- энд тамхи татаж үл болно.
Неоднократные напоминания	- үзэн ядах.
Нервная женщина	- олонтаа сануулах.
Несложный вопрос	- хийрхүү эмэгтэй.
Несмотря, /предлог./	- бэрх биш асуудал; хялбар асуулт.
- несмотря ни на что	- боловч; вч; ч;
- несмотря на дождь	- юу боловч;
Нести кладь на спине	- бороо оровч, бороотой ч.
Нести ребёнка на руках	- юм үүрч явах.
Несчастье	- хүүхэд гар дээрээ өргөж явах.
Нет, /в знач. сказ./	- гай, үйл, тотгор, осол, аюул.
- никого дома нет	- 1. үгүй (байх), байхгүй (байх), алга (байх)
- нет, не согласен	- гэртээ хэн ч байхгүй байна;
- пойдёшь или нет?	- 2. частица үгүй; биш;
Низкая комната	- үгүй, зөвшөөрөхгүй;
Низкое качество	- явах уу, үгүй юу?
Нижнее бельё	- намхан тасалгаа.
Нитка	- чанар муу.
Нищая старуха	- дотуур хувцас.
Новобрачные	- утас
Новоселье	- гуйлгачин хөгшин.
	- сая гэрлэгсэд.
	- 1. шинэ байр; шинэ гэр;
	- 2. шинэ гэр мялаах.

Новость	- шинэ зүйл, шинэ нээлт;
- последние новости	- 2. сонин;
Новый	- сүүлчийн сонин.
- новый год	- шинэ;
- новый костюм	- шинэ жил; цагаан сар;
Номер	- шинэ хувцас.
Норма выработки	- 1. дугаар; 2. хэмжээ; 3. өрөө; тасалгаа
Носить, ношу, носишь, ношенный	- үйлдвэрлэх хэмжээ.
Ночь	- авч явах, өргөж явах,
- на дворе ночь	үүрч явах, авчрах
- спокойный ночи !	- шөнө;
Ну,/межд./	- шөнө болов; харанхуй болов;
- ну скорей!	- сайхан нойрсоорой!
Нужно,/в знач. сказ./	- заа;
- мне нужно пять рублей	- заа түргэл!
- нужно торопиться	- хэрэгтэй; таарна, зохино;
Нюхать,/ - аю; - аешь ./	- надад таван рубль хэрэгтэй;
Няничать,/ - чу, чишь /	- шамдах хэрэгтэй.
	- 1. үнэрлэх; шинших;
	- 2. үнэртэх; татах.
	- сувилах; асрах; харах.

О.

Оба	- хоёулаа, хоёр;
- оба брата	- ах дүү хоёулаа;
- они оба заболели	- хоёулаа өвджээ;
- обеими глазами	- хоёр нүдээрээ.
Обещать, - аю, - аешь; - ещанный;	- 1. амлах, ам өгөх; ам алдах;
- обещал, что придёт	- ирнэ гэж амласан;
	- 2. болох төлөвтэй байх;
	болох маягтай байх;
- день обещал быть теплым	- дулаан өдөр болох төлөвтэй байх.
Обеспечить свою семью	- гэр бүлийнхээ хэрэгцээг хангах.
Обида	- гомдол; доромжлол;
- терпеть обиду	- доромжлолыг тэсвэрлэх.
Обидеть замечанием	- зэмлэн гомдоох.

Обмануть, /- ану, - анишь; - анутый;/	1. мэхлэх; залилах; өвлөх; хураах;
- обмануть покупателя	- худалдан авагчийг залилах;
- обмануть чье либо доверие	- 2. хөсөрдүүлэх, талаар болгох;
Обмен	- хүний итгэлийг хөсөрдүүлэх.
Обморок	- солилцоо; солилцох.
- упасть в обморок	- муужрах, муурах;
Обнимать, /- аю, - аешь./	- муурч унах.
Обнять за шею	- 1. хүзүүдэх, тэврэх;
Оборона	- 2. багтаах, хамрах;
- перейти от обороны	- 3. ухааныг нь олох, ухах.
к наступлению	- хүзүүдэх; хүзүүгээр тэврэх.
- крепить оборону страны	- хамгаалалт; хамгаалах;
Образование	батлан хамгаалах, хориглол.
Образованный человек	- хамгаалж байгаад давших;
Обратно, /нареч./	хориглож байгаад давших;
- пойти обратно	- батлан хамгаалах хүчийг зузаатгах.
- получить обратно деньги	- боловсрол; гэгээрэл, эрдэм сурах,
- билет туда и обратно	сурах боловсрох.
Обратный путь	- боловсролтой хүн.
Обрезать палец	- гэдрэг; сөргө, эргэж, буцаж, эргүүлж;
Обручальное кольцо	- эргэж явах, буцах;
Обряд	- мөнгөө буцааж авах.
- свадебные обряды	- ирэх очихын билет.
Обслужить покупателя хорошо	- буцах зам.
Обувь	- хуруугаа эсгэх.
Обувной магазин	- шашины ёсоор холбох бөгж;
Общество	гэрлэсний тэмдэг болох бөгж.
Объявление	- зан үйл; ёс, ёслол;
	- хурим ёслол.
	- худалдан авагчийг сайн үйлчлэх.
	- гутал.
	- гутлын дэлгүүр.
	- нийгэм.
	- 1. сонсгох; мэдэгдэх; зарлах,
	тунхаглах;
	- 2. зар; зарлал; сонсгол, тунхаг;

- газетное объявление	- сонины зарлал;
- повесить объявление	- зарлал өлгөх; зарлал хадах.
Объяснить свою мысль	- бодлого тайлбарлах.
Обыск	- нэгжих; нэгжлэг; нэгжилт;
- произвести обыск	- нэгжих.
Обыскать квартиру	- байрыг нэгжих.
Обычай	- заншил; зуршил.
Огонь	- гал; гэрэл;
- огонь в печи	- зуухны гал;
- сгореть в огне	- галд шатах;
- работать при огне	- гэрэл барьж ажиллах.
Огород	- ногооны газар.
Одежда	- хувцас; хувцас хунар;
- верхняя -	- гадуур хувцас;
- рабочая -	- ажлын хувцас
Одеть ребёнка в пальто	- хүүхдэд пальто өмсгөх.
Ожидание	- хүлээх
- зал ожидания	- хүлээх танхим.
Ожидать поезда	- галт тэрэг хүлээх.
Ожог	- түлэгдэх; шазрах.
Озеро	- нүүр
- солёное -	- давстай нуур.
Оказать помощь	- тусламж өгөх.
Океан	- далай.
- тихий океан	- Номхон далай.
Окно	- цонх; гэгээвч.
Окончить работу	- ажлаа дуусгах.
Окончить школу	- сургууль төгсгөх.
Опасность	- аюул; осол;
- предупредить опасность	- ослоос болгоомжлуулах.
Опасное место	- аюултай газар.
Операция	- хагалгаа; хагалгаа хийх; хагалах.
Оплата труда	- хөдөлмөрийн хөлс төлөх.
Оплатить расходы по командировке	- томилолтын зардлыг олгох.
Опоздать на заседание	- хуралд хождох.
Определить расстояние	- зайг бодож олох.

Определить время отъезда	- явах цагийг урьдаас тогтоох.
Оптовая торговля	- бөөнөөр худалдах.
Орган слуха	- сонорын эрхтэн
Орден	- одон.
Оркестр	- найрал хөгжим.
Орудия труда	- хөдөлмөрийн багаж зэвсэг.
Оружие	- зэвсэг; зэр зэвсэг; буу зэвсэг; буу;
- холодное ~	- хүйтэн зэвсэг;
- огнестрельное ~	- галт зэвсэг, буу.
Осмотр	- үзэх; үзлэг;
- таможенный ~	- гаалийн үзлэг, гааль үзэх.
Осмотреть вы. ставку	- үзэсгэлэн үзэх.
Осмотреть больного	- өвчтөнийг үзэх.
Оставить книгу дома	- гэртээ номоо орхих.
Оставить хлеб на ужин	- талхнаасаа оройн хоолонд үлдээх.
Остановка	- буудал; зогсоол.
Остаток обеда	- хоолны үлдэгц, хоолны шавхруу.
Осторожно	- болгоомжтой; болгоомжлон; аяархан
Ответ	- хариу;
- получить ответ на письмо	- захидлын хариу авах
- ответ на задачу	- бодлогын хариу.
Ответить на вопрос	- асуултанд хариулах.
Ответное письмо	- хариу захидал.
Отдать долг	- өрөө эргүүлж өгөх.
Отдел кадров	- боловсон хүчний хэлтэс.
Отдых	- амрах; амралт;
- право на отдых	- амрах эрх;
- день отдыха	- амралтын өдөр;
- дом отдыха	- амралтын газар.
Отказ на просьбу	- гуйхад үгүй гэх.
Откровенный разговор	- илэн далангүй яриа.
Открыть дверь	- хаалга тайлах.
Открыть путь	- зам нээх.
Открывать воду	- ус тавих.
Откуда ты идёшь?	- чи хаанаас явж байна?
Отлично ответить на экзамене	- шалгалтанд онц сайн хариулах.

Отложить деньги на поездку	- юманд явах гэж мөнгө хуримтлуулах.
Отнести книгу в библиотеку	- номын санд ном аваачиж өгөх.
Отнять деньги	- мөнгийг нь булаах.
Отнять ребёнка от груди	- хүүхдийг хөхнөөс нь салгах.
Стойти от двери	- хаалганаас зайлах.
Отопить дом	- галлаж гэр дулаацуулах.
Отопление	- дулаацуулах; халаах; халаалт
- паровое ~	- уураар дулаацуулах;
- дровяное ~	- түлээгээр дулаацуулах.
Отправить деньги почтой	- шуудангаар мөнгө илгээх.
Отправление поезда	- галт тэрэг явуулах; галт тэрэг явах.
Отпустить детей на каток	- хүүхдүүдийг гулгуурт очуулах.
Отпустить товар	- бараа олгох.
Отрезать кусок хлеба	- зүсэм талх зүсэх.
Отрицательный ответ	- татгалзсан хариу; үгүй гэсэн хариу
Отстать от поезда	- галт тэрэгнээс хождох.
Отчего он не пришёл?	- тэр яагаад ирсэнгүй вэ?
Отчёт	- тайлан; тайлан илтгэл, тайлагнах;
- годовой ~	- жилийн тайлан.
Оформить договор	- гэрээ бичгээр үйлдэх
Оформление документов	- баримт бичгийг үйлдэх
Охлаждение воздуха	- агаар сэрүүцэх.
Охрана труда	- хөдөлмөр хамгаалал.
Охранять скот	- мал манах.
Оценка имущества	- хөрөнгийг үнэлэх.
Очередной отпуск	- ээлжийн амралт
Очередной номер газеты	- сонины ээлжит дугаар.
Очередь	- 1. ээлж;
- встать по очереди	- ээлж ээлжээр босох;
- в первую очередь	- эхний ээлжинд,
- в порядке очереди	- ээлж ёсоор;
- стоять в очереди	- 2. ээлж дараа; ээлж дугаар; дугаар;
- длинная очередь	- ээлж дараагаар зогсох;
Очки	- урт дараалал.
- носить очки	- нүдний шил;
	- нүдний шил зүүх.

Очное обучение

Ошибка

- грамматическая ~
- исправить свою ошибку
- допустить ошибку

Ошибочное мнение

- өдрөөр сурах, эчнээ сургалт
- алдаа; эндэл; андуурал;
- эндүүрэл, ташаарал;
- хэл зүйн алдаа;
- алдаагаа засах;
- алдаа эндэл гаргах
- алдаатай санал.

П.

Падать,/- аю, - аешь./

- падать навзничь
- падать с лошади
- снег падает
- * падать в обморок
- * температура падает

Падение цен

Пакет

- завернуть вещи в пакет
- вскрыть пакет
- индивидуальный ~

Палец

- большой ~
- указательный ~
- безымянный ~

Палка

Память

- врезаться в память
- выучить на память
- вечная память
- подарить на память

Паралич

- паралич ноги
- его разбил паралич

- 1. унах; ойчих;
- гэдэргээ унах; өөдөө харж унах;
- мориноос ойчих;
- 2. орох;
- цас орж байна.
- ухаан алдах;
- хүйтэрч байна.
- үнийн уналт, үнэ буурах
- 1. багц; боодол; уут;
- юмыг уутанд хийх;
- 2. албан бичиг; битүүмж;
- битүүмж задлах;
- шархны боолт.
- хуруу;
- эрхий хуруу;
- долоовор хуруу;
- ядам хуруу.
- мод; савваа; бэрээ; бялуу; шийдэм.
- 1. ой; цээж; цээжлэх; санаа;
- оймд орох;
- цээжлэх
- 2. дурсах; дурсгах;
- мөнхийн дурсгал;
- дурсгал болгон бэлэглэх.
- саа өвчин; сүүдэр өвчин; гариг өвчин;
- хөлийн саа;
- түүнд саа өвчин тусчээ.

Парень

- парни и девушки
- он парень хороший
- здоровый парень

Парикмахерская

Парк культуры и отдыха

Партия I.

- вступить в партию

Партия II.

- геологическая
- изыскательская ~

- партия товаров
- партия обуви

- сыграть партию в шахматы

Пасмурная погода

Пастух

Патриот

Пахать поле

Пачкать руки

Певец (певица)

Педагогический институт

Пекарня

Пенсия

- получить пенсию
- быть на пенсии

Переводить, /- жу, - одишь /

Переводчик

- переводчик с русского языка на монгольский
- я им сказал через переводчика

Перед, /предлог с тв. п. /

- перед домом

- залуу хүн; залуу эр; эр хүн; хүү.

- эрэгтэй, эмэгтэй залуус.

- тэр зүгээр эр шүү

- чийрэг хүү; лужгар эр.

- үсчний газар; үс засах газар, үсчин

- соёл, амралтын цэнгэлдэх хүрээлэн.

- нам;

- намд орох; намд элсэх.

- 1. анги

- геологийн шинжилгээний анги;

- 2. хэсэг; бөөн; суурь;

- бөөн бараа;

- хэсэг гутал;

- 3. тавил; өрөг;

- өрөг шатар тавих.

- бүрхэг тэнгэр; бүрхэг өдөр.

- малчин, мал хариулагч.

- эх орноо хайрлагч; эх оронч.

- газар хагалах.

- гараа будах.

- дуучин, дуулагч; эмэгтэй дуучин

- сурган хүмүүжүүлэхийн дээд сургууль, багшийн дээд сургууль

- талх барих газар, талх хийх газар.

- тэтгэвэр, сул цалин;

- тэтгэвэр авах;

- тэтгэвэрт гарах, тэтгэвэрт байх.

- орчуулах, хөрвүүлэх.

- орчуулагч, хэлмэрч;

- оросоос монгол хэлэнд орчуулагч;

- би хэлмэрчээр дамжуулан тэдэнд хэлэв.

- 1. өмнө, урд;

- гэрийн өмнө, байшингийн урд;

- перед ним	- өмнө нь;
- передо мной	- миний өмнө, урд минь;
	- 2. өмнө, урьд;
- мыть руки перед едой	- хоолны өмнө гараа угаах
- перед праздником	- баярын урьд.
Передать письмо	- захидал дамжуулж өгөх.
Передача имущества	- эд хогшлыг шилжүүлэн өгөх.
Принести передачу больному	
в больницу	- эмнэлгийн өвчтөнд эргэлт оруулах.
Перейти улицу	- гудамж хөндлөн гарах.
Перепись населения	- хүн амын тооллого.
Перестройка	- өөрчлөн байгуулах, өөрчлөн засах, сэлбэж шинэтгэх, өөрчлөн байгуулалт
	- өөр байранд нүүх.
Переходить в другую квартиру	- өөр ажилд шилжих.
Переходить на другую работу	
Перечисление денег	- харилцах дансанд мөнгө шилжүүлэх.
на текущий счёт	- дуу, дуулал
Песня	- ардын дуу
- народная ~	- дуу дуулах.
- петь песню	- элс
Песок	- 1. хэвлэх, барлах, дармалдах;
Печатать, /- аю, - аешь ./	- ном хэвлэх;
- печатать книги	- сэтгүүлд өгүүллүүдийг хэвлэх;
- печатать статьи в журнале	- 2. цохих; машиндах
- печатать на пишущей	
машинке	- бичгийн машинаар цохих.
Печать	- тамга, тэмдэг, тийз;
- удостоверить подпись	
печатью	- гарын үсгийг дамга дарж батламжлах.
Писать, пишу, пишешь; писан	- бичих; зохиох.
- писать мелко	- жижгээр бичих;
- писать отчёт	- тайлан бичих;
- писать роман	- роман зохиох.
Письмо	- захидал, захиа, бичиг;
- написать письмо	- захидал бичих;

- заказное письмо	- баталгаатай захидал;
- поздравительное письмо	- баяр хүргэх бичиг.
Питание	- 1. тэжээх, хооллох;
- искусственное питание	- өвчтөнийг зохиомол аргаар хооллох;
больного	- 2. хоол, идээ, хүнс;
- молочное ~	- цагаан идээ;
- диетическое ~	- цагаан хоол;
- продукты питания	- хүнсний зүйл.
Пить, /пью, пьёшь, пил (-а, -о);	
пей; пить (пит, пита, пито)	- 1. уух, ундаасах;
- пить чай	- цай уу;
- мне хочется пить	- юм уумаар байна, би ундаасаж байна;
- пить за здоровье друзей	- 2. уух, дугараа барих;
	- найз нарын эрүүл мэндийн төлөө уух.
Пища	- хоол, идээ, хүнс;
- здоровая ~	- сайн хоол;
- лёгкая ~	- хөнгөн хоол
Плавать, /-аю, -аешь./	- 1. самрах, усчлах, оймох, сэлэх;
- он хорошо плавает	- тэр сайн сэлдэг;
- дерево плавает в воде	- 2. хөвөх;
	- мод усанд хөвж байна.
План	- 1. төлөвлөгөө;
- работать по плану	- төлөвлөгөөтэй ажиллах;
- выполнить план	- төлөвлөгөө биелүүлэх;
- план города	- 2. дэвсгэр зураг, зураг; тойм зураг
	- хотын дэвсгэр зураг.
Плечо	- мөр, бугалга;
- нести на плече	- мөрөн дээрээ өргөөд явах;
- хлопнуть по плечу	- мөрийг алгадах.
Плод	- жимс;
- съедобные плоды	- иддэг жимс.
Плохо, /нареч, /	- муу, муу юм, муугаар;
- плохо поступить с кем-либо	- хүнд муу юм хийх;
- он плохо говорит	- тэр монголоор муу ярьдаг;
по-монгольски	

- плохо понимать	- муу ойлгох.
Площадь	- талбай.
Плюс	- нэмэх тэмдэг, нэмэх
По, /предлог/	- 1. - аар (- ээр, - оор, - өөр)
- идти по дороге	- замаар явах;
- идти по улице	- гудамжаар явах;
- бегать по магазинам	- дэлгүүрээр гүйх;
- ходить по театрам	- театраар явах;
- говорить по телефону	- утсаар ярилцах;
- хлопотать по хозяйству	- аж ахуйгаар оролдох;
- отличный по качеству	- чанараар онц;
- по старинному обычаю	- хуучин заншлаар;
- старший по возрасту	- насаар ах;
- поезда ходят по расписанию	- галт тэрэг цагийнхаа хуваариар явдаг;
- по два	- хоёр хоёроор
- по приказанию	- 2. ёсоор;
- поступать по закону	- тушаал ёсоор;
- по моей просьбе	- хууль ёсоор явуулах;
- по обязанности	- миний гуйсан ёсоор;
- гладить по голове	- үүргийн ёсоор;
- чемпион по шахматам	- 3. - ыг, - ийг, -г;
- родственник по матери	- толгойг илэх;
- работать по найму	- 4. - ын, - ийн, - ны, - ний, -н;
- расставить мебель	- шатрын аварга;
по комнате	- эхийн талын төрөл, нагац нар;
- рассадить всех по местам	- хөлсний ажил хийх.
- пойти по воду	- 5. -д, - т;
- пойти по ягоды	- тасалгаанд ширээ сандал
- по окончанию работы	зохицуулан тавих
- по истечению срока	- бүгдийг суудалд нь суулгах;
- по моему мнению	- усанд явах;
	- жимсэнд явах
	- ажлаа дуусахад
	- хугацааг дуусахад;
	- миний санахад.

- работать по плану
 - дешёвый по цене
 - он не приехал по болезни
 - ходить по комнате
 - гулять по утрам

Победа

 - одержать победу

Победить в споре

Повод

 - повод для ссоры
 - без всякого повода

Погода

 - сводка погоды
 - перемена погоды
 - стоит отвратительная погода
 - погода устанавливается
 - хорошая погода

Погрузка

Под (подо) ./предлог/

 - поставить под стол
 - находится под столом
 - работать под землей
 - под руководством
 - отвести участок под сад
 - поле под картофелем
 - в ночь под новый год
 - попасть под дождь
 - идти под дождём
 - отдать под суд
 - петь под аккомпанемент рояля
 - 6. - тай, - той, - тэй;
 - төлөвлөгөөтэй ажиллах;
 - хямд үнэтэй, хямд үнээр.
 - 7. учраас;
 - тэр өвчтэй учраас ирсэнгүй;
 - 8. - уур, - үүр;
 - тасалгаа дотуур явах
 - өглөөгүүр зугаалах.
 - ялалт, ялах;
 - ялалт хийх, ялж гарах.
 - маргаанд ялж гарах.
 - шалтаг, шалтгаан;
 - хэрүүлийн шалтаг;
 - ямар ч шалтгаангүйгээр.
 - цаг уур, тэнгэр, өдөр;
 - цаг уурын мэдээ;
 - цаг уур солигдох;
 - тэнгэр их муухай байна;
 - цаг уур сайжирч байна.
 - цэлмэг өдөр, сайхан өдөр
 - ачих, ачаа ачих, тээх, ачаа тээх.
 - 1. дор;
 - ширээн дор тавих.
 - ширээн дор байх, ширээн дор хэвтэх
 - газар дор ажиллах;
 - удирдлагын дор, удирдлагаар;
 - 2. - ын, - ийн, - н (-ны, - ний);
 - цэцэрлэгийн газар болгох;
 - темсний талбай;
 - шинэ жилийн өмнөх үдэш;
 - 3. -д, -т;
 - бороонд дайрагдах;
 - бороо орж байхад явах;
 - шүүхэд өгөх;
 - 4. - тай (-тэй, - той);
 - төгөлдөр хуурын найрлагын

- рыба под соусом	хамсраатай дуулах; - сүмстэй загас; - 5. - аар (- ээр, -оор, - өөр) - хэлж өгснөөр бичих; - нэрийдлээр; - уур хилэнгийн нөлөөгөөр, уурандаа - 6. ойр, дэргэд; - Москвагийн ойр суух; - 7. шиг, мэт, шигээр, мэтээр; - эд хогшлыг самрын яс мэт өнгөлөх; - алт шиг; - 8. шахам, шахаж байх, болж байх, болох гэж байх; - тэр авгай дөч шахам настай - настай болж байх; - үдэш болж байхад, - 9. - ж, - аад; - гарын үсэг зурж мөнгө авах; - гарын үсгийг зуруулж мөнгө олгох; - юмны дэнчин болгож. - найдуулах, найдаж болмоор байх. - айхаа болих, айдсаа булих. - уруу царайтай байх. - бэлэг - бэлэг авах; - бэлэг барих.
- писать под диктовку	
- под предлогом	
- под влиянием гнева	
- жить под Москвой	
- отделать мебель под орех	
- под золото	
- ей под сорок	
- под старость	
- под вечер	
- взять деньги под расписку	
- дать деньги под расписку	
- под залог вещей	
Подавать надежды	
Подавить страх	
Подавленное настроение	
Подарок	
- получить подарок	
- преподнести подарок	
Подать,/-ам, -ашь, -адим, -адите, -адут;/	
подавал (- ала, - ало); подай;	
поданный (- ан, - ана, - ано); - авч өгөх, авчирч өгөх	
- подать пальто	- дээл авч өгөх;
- подать стул	- сандал авчирч өгөх;
- подать обед	- хоол авчирч өгөх, хоол аягалах
Подача сигнала	- дохио өгөлт.
Поднимать тяжесть	- хүнд юм өргөх.
Поднять руки	- гар өргөх.
- ~ голову	- толгойгоо өргөх

- ~ цены	- үнэ ахиулах, үнэ нэмэгдүүлэх;
- ~ заработок	- ажлын хөлсийг нэмэгдүүлэх.
- ~ упавшего	- ойчсон хүнийг өргөж босгох.
Подписка	- захиалга, захиалах.
Подпись	- гарын үсэг;
- поставить свою подпись	- гарын үсэг зурах.
Подрезать деревья в саду	- цэцэрлэгийн модыг тэгшлэн засах.
Подход поезда к платформе	- галт тэрэг тавцандаа ойртож очих.
Подъём тяжести	- хүнд юм өргөх.
Поехать, - еду, -едешь	- мордох, орох, явах, очих;
- поехать в Москву	- Москва руу мордох
- поехать в гости	- айлчилж очих.
Пожалуйста ко мне в комнату	- манай гэрт морилон орно уу;
Пожалуйста, /частица /	- хичээгээрэй, хичээж, зүгээр, гуйя,
- дайте мне, пожалуйста,	гуйж байна;
воды	- надад ус өгнө үү;
- пожалуйста, не шумите	- гуйя, битгий шуугиач;
Пожар	- түймэр, гал, гал дөл, галын аюул;
- тушить пожар	- түймэр унтраах;
- лесной -	- ойн түймэр
Пожарная лестница	- түймрийн шат;
- ~ безопасность	- түймрийн аюулаас хамгаалах.
- ~ команда	- гал команд
Позвольте закурить?	- тамхи татаж болох уу?
Поздний вечер	- үдэш оройхон.
Поздравительная телеграмма	- баярын цахилгаан.
Поздравить с днём рождения	- төрсөн өдрөөр баяр хүргэх.
Поздравить с праздником	- баярын мэндчилгээ дэвшүүлэх
Пойти, /-йду, -йдёшь;/пошёл (-шла)	- явах, очих;
- пойти прямо	- шууд очих, чигээрээ явах
- пойти пешком	- явган явах;
- пойти в гости	- зочлон очих
- пошли к врачу	- эмчид очив.
Покрыть стол скатертью	- ширээг бүтээлгээр бүтээх.
Поле	- 1. тал, хээр, хээр газар;

Полезная жилая площадь	- 2. тарьсан газар, тарианы газар.
Политика	- орон сууцны ашигтай талбай.
Политический деятель	- бодлого, улс төрийн бодлого;
Полный кувшин воды	- улс төрийн зүтгэлтэн.
Положительное решение	- домбо дүүрэн ус.
Получить письмо	- зөвшөөрөх шийдвэр, нааштай шийдвэр
- ~ зарплату	- захидал хүлээн авах;
- ~ премию	- цалин авах;
- ~ разрешение	- шагнал авах;
- ~ приказ	- зөвшөөрөл авах;
Помнить стихотворение наизусть	- тушаал авах.
Пора вставать	- шүлгийг цээжээр мэдэх.
- ~ спать	- босох цаг боллоо;
- ~ на работу	- унтах цаг боллоо;
Портить своё здоровье	- ажилд явах цаг боллоо.
Посадка капусты	- биеэ муудуулах.
- ~ деревьев	- байцаа тарих;
- ~ в поезд	- мод суулгах;
Посещение больного	- галт тэргэнд суух.
- ~ занятий	- өвчтэй хүнийг эргэх;
Последний	- хичээлд суух.
Поставить машину в гараж	- 1. сүүлийн; 2. сүүлийн үеийн.
Посторонним вход воспрещён	- гараашид машин тавих
Постоянная работа	- гадны хүн орж болохгүй.
Поступить на работу	- тогтмол ажил.
Потерять ключ	- ажилд орох.
- ~ деньги	- түлхүүрээ гээх;
Похожий	- мөнгө алга болгох.
Похоронное бюро	- адил, адилхан, төстэй, төсөөтэй.
Почва	- оршуулах товчоо.
- плодородная ~	- хөрс, шороо;
Почему, /нареч /	- шимтэй хөрс.
- почему он не приехал?	- юунд, яагаад;
- почему ты не согласен?	- юунд тэр ирсэнгүй вэ?
Почерк	- яагаад чи зөвшөөрөхгүй байна?
	- үсгийн хэлбэр, бичгийн хэв, гар бичиг,

- разборчивый ~	- үсгийн хэлбэр тодорхой;
- неразборчивый ~	- үсгийн хэлбэр тодорхой биш.
Почта	- шуудан, шуудан хороо, холбоо,
Правило	- дүрэм
- правила уличного движения	- гудамжны хөдөлгөөний дүрэм;
- правила внутреннего распорядка	- дотоод дүрэм;
- грамматические правила	- хэл зүйн дүрэм.
Правильно поступать	- зөв хийх
Правильный вывод	- зөв дүгнэлт.
Правительство	- засгийн газар, засаг.
Право	- 1. хууль, ёс хууль ёс, цааз, шүүх цааз;
- гражданское ~	- иргэний хууль;
- уголовное ~	- эрүүгийн хууль;
	- 2. эрх;
- права и обязанности граждан	- иргэний эрх үүрэг;
- право на труд	- хөдөлмөрлөх эрх;
- избирательное ~	- сонгуулийн эрх;
- водительские права	- жолоодох эрх.
Праздник	- 1. баяр/ баяр ёслол, найр наадам;
- национальный ~	- үндэсний баяр;
- ~ нового года	- шинэ жилийн баяр
- гулять, в праздник	- 2. сайн өдөр, амралтын өдөр;
	- амралтын өдөр зугаалах.
Праздничное платье	- гоёлын хувцас.
Предать друга	- нөхрөө барьж өгөх.
Предельная скорость	- туйлын хурд.
Предложение	- өгүүлбэр.
- простое ~	- энгийн өгүүлбэр;
- сложное ~	- нийлмэл өгүүлбэр.
Предложить свои услуги	- үйлчилж гэж дуртгах, туслалцаж гэх.
Предложить тост	- хундага өргөх.
Предписание	- тушаал.
Предприятие	- үйлдвэрийн газар, үйлдвэр.
Преждевременная смерть	- зуурдын үхэл.

Прекрасные горы	- сайхан уул.
Премия	- шагнаал, шан;
- денежная ~	- мөнгөн шагнаал;
- давать премию	- шагнаал олгох;
- получить премию	- шагнаал авах, шан хүртэх;
Преподавание	- багшлах, заах.
Преподавать урок	- хичээл заах.
При., предлог с пред. п./	- 1. дэргэд, ойр, хажууд;
- сказать при свидетелях	- гэрчийн дэргэд хэлэх;
- при всех	- 2. өмнө;
- при свете лампы	- олны өмнө;
- при переходе через улицу	- 3. - д;
- при встрече	- чийдэнгийн гэрэлд;
Приветствие	- 4. - д, - даа;
Приглашение	- гудамж хөндлөн гахадаа;
Придти домой	- уулзахдаа.
Приём	- баярыг хүргэх, мэндлэх, мэндчилэх.
- явиться на приём к врачу	- урилга, урих.
- приём заявлений	- гэртээ ирэх.
Приказ	- 1. үзүүлэх, орох;
- выполнить ~	- эмчид үзүүлэх гэж ирэх;
- отдать ~	- 2. хүлээж авах, авах;
Прилечь после обеда	- өргөдөл хүлээн авах.
Пример	- тушаал;
- приводить ~	- тушаал биелүүлэх;
- служить примером	- тушаал өгөх.
- брать ~	- үдийн хоолны дараа хажуулдах.
- по примеру	- жишээ, үлгэр, дууриал
- к примеру	- жишээ гаргах;
Принести домой покупки	- жишээ гаргах;
Принимать меры	- жишээ авах;
Принять подарок	- жишээгээр;
	- жишээ нь.
	- худалдаж авсан юмыг гэртээ авчрах.
	- хэмжээ авах;
	- бэлэг авах.

Природа	- байгаль, түмэн бодис, ертөнц.
Причина	- шалтгаан, учир, учир шалтгаан,
- ~ пожара	- түймэр гарсны шалтгаан;
- уважительная ~	- хүндэтгэх шалтгаан, чухал шалтгаан.
Проверить знания	- мэдлэгийг туршиж үзэх.
Проверка документов	- үнэмлэх баримтыг шалгаж үзэх.
Проветривать помещение	- байшинд цэвэр агаар оруулах.
Проволока	- утас, төмөр утас, сунгаг, сунгал;
- колючая ~	- өргөст утас.
- телеграфная ~	- цахилгаан мэдээний утас.
Прогноз погоды	- цаг уурын урьдчилсан мэдээ.
Программа	- мөрийн хөтөлбөр, хөтөлбөр;
- учебная ~	- хичээлийн хөтөлбөр.
Прогул	- ажил таслах;
- вынужденный ~	- аргагүйдэж ажил таслах.
Продать вещь	- юм худалдах.
Продовольственный магазин	- хүнсний дэлгүүр.
Продукт сельского хозяйства	- хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүн.
Проезд	- явах, замын;
- заплатить за ~	- замын хөлс төлөх.
Проектировать дом	- байшингийн зураг хийх.
Прожить до глубокой старости	- өндөр нас наслах.
Проиграть шахматную партию	- шатарт өрөг хожигдох.
Произведение	- зохиол;
- художественное ~	- уран зохиол.
Произвести ремонт	- засвар хийх.
Производительность труда	- хөдөлмөрийн бүтээмж.
Производить опыты	- туршлага хийх.
Производство	- үйлдвэрлэх, хийх.
Пройти мимо дома	- байшингийн хажуугаар гарах.
Пролить воду на пол	- шалан дээр ус цалгиулах.
Промывание желудка	- ходоод цэвэрлэх.
Прописать нового жильца	- шинэ хүнийг бүртгэж авах.
Прописка	- бүртгэл;
- постоянная ~	- байнга оршин суух бүртгэл.
Пропуск	- 1. нэвтрэх үнэмлэх; 2. үнэмлэх.

Просить, прошу, просишь	- 1. гуйх;
- просить разрешения	- зөвшөөрөл гуйх;
- ~ извинения	- уучлахыг гуйх;
- ~ пить	- уух юм гуйх.
Простите меня	- намайг уучлаач
Просьба	- гуйх, гуйлт;
- я к вам с просьбой	- би танаас нэг юм гуйхаар ирлээ.
Протокол	- тогтоол, дэлгэрэнгүй тогтоол.
Профессия	- мэргэжил, мэргэжсэн ажил.
- выбор профессии	- мэргэжил сонгох.
Процедура	- арга засал, засал, эмчилгээ;
- ходить на процедуры	- эмчилгээнд язах, эмчилгээ хийлгэх.
Прошлый	- ноднин, өнгөрсөн;
- в прошлом году	- ноднин жил;
- в прошлом месяце	- өнгөрсөн сард.
Прощание	- салах ёс хийх, салахын өмнө уулзах.
Прыгать через барьер	- саад дээгүүр харайх.
Прямая дорога	- шулуун зам.
Птица	- шувуу.
Пульс	- судас;
- шупать пульс	- судас барьж;
- биение пульса	- судас лугших.
Пуск завода	- заводыг ажиллуулж эхлэх.
Пустая бочка	- хоосон торх.
Пустыня	- цөл говь, цөл.
Пусть придёт	- ирвэл ирэг.
Пусть	- зам, харгуй.
- сбиться с пути	- замаа алдах.
Пушка	- их буу.
Пшеница	- улаан буудай, буудай
- яровая ~	- зусай буудай;
- озимая ~	- өвөлжих буудай.
Пыль	- тоос, шороо;
- поднимать ~	- тоос бужигнуулах
Пыльная дорога	- тоостой зам.
Пьяный человек	- согтуу хүн.

Пятно

-выводить пятна

- толбо, цоохор;

- толбо арилгах.

Р.

Работа

- работа машины

- ~ сердца

- физическая ~

- умственная ~

- научная ~

- общественная ~

- приступить к работе

- 1. ажиллагаа;

- машины ажиллагаа;

- зүрхний ажиллагаа;

- 2. ажил, хөдөлмөр;

- хар ажил, биеийн ажил;

- оюуны ажил;

- эрдэм шинжилгээний ажил;

- олон нийтийн ажил;

- ажилдаа орох

Рабочее время

- ~ место

- ажлын цаг;

- ажлын байр.

Рабочий костюм

- ажлын хувцас.

Радость

- испытывать радость

- на радостях

- баяр, баясгалан, хөөр, баяр баясгалан, баяр хөөр.

- хөөр баяр болох, хөөрөх.

- баярласандаа.

Радостное событие

- баяртай хэрэг, баяртай явдал.

Раз

- в первый раз

- несколько раз

- не раз

- в последний раз

- на этот раз

- один раз

- удаа, нэг удаа, дахин,

дахих тооны дагавар

- (-таа, -тээ, -тоо, -төө);

- семь раз - долоон удаа;

- анх удаа;

- хэдэн удаа;

- удаа дараа;

- сүүлийн удаа;

- энэ удаа;

- нэг удаа.

Разбитая чашка

- хагархай аяга.

Разбить стекло

- шил хагалах.

Разговор

- вести разговор

- без лишних разговоров

- яриа, хөөрөө, хөөрөлдөөн, хүүрнэлдээн

- ярилцах;

- үг дуугуй, олон таван үггүй.

Раздать подарки	- бэлэг түгээх.
Разделатъ тушу	- гулууз эвдэх, мах эвдэх.
Разделить пополам	- хагалах, таллах.
Раздробить камень	- чулуу бутлах.
Раздробленная кость	- хэмхэрхий яс.
Разжечь огонь	- гал ноцоох.
Различные мнения	- өөр өөр санал.
Размер	- хэм, хэмжээ;
- размер заработной платы	- цалингийн хэмжээ
- размер костюма	- хувцасны хэмжээ.
Размножить рукопись	- бичиг олон хувь болгох, олшруулах
Разница	- 1. зөрөө;
- получить разницу между старым и новым окладом	- шинэ хуучин хоёр цалингийнхаа зөрөөг авах;
- разница в цене	- 2. ялгаа, ялгавар, ялгал, ялгамжаа;
- с разницей, что ...	- үнийн ялгаа;
- это большая разница	- тийм ялгаатайгаар ...
- какая разница?	- энэ ч их ялгаатай байна;
Разобрать часы	- ямар ялгаа байна?
Разогнать толпу	- цаг задлах.
Разойтись с женой	- цугласан хүмүүсийг тараах.
Разрезать хлеб	- эхнэрээсээ салах.
Разрешение	- талх зүсэх.
- получить ~	- зөвшөөрөл, зөвшөөрөх;
- дать ~	- зөвшөөрөл олох, авах;
Разрешимый вопрос	- зөвшөөрөл олгох.
Разрешить выезд из города	- шийдвэрлэж болох асуудал.
Разрушить дом	- хотоос гарах эрх олгох.
Район	- байшин буулгах.
Ракета	- бүс нутаг, муж
- пустить ракету	- пуужин;
- сигнальная ~	- пуужин тавих, пуужин хөөргөх
- космическая ~	- дохионы пуужин;
Рама	- сансарын пуужин.
	- жааз, гуу, хүрээ

Рано утром	- өглөө эрт.
Раньше	- урьд, өмнө, түрүү, эрт.
Раскрытие преступления	- гэмт хэргийг илрүүлэх.
Расписание	- цагийн хуваарь;
- ~ уроков	- хичээлийн цагийн хуваарь;
- ~ поездов	- галт тэрэгний цагийн хуваарь.
- по расписанию	- цагийн хуваариар.
Расписаться в получении зарплаты	- цалин авсан гэж гарын үсэг зурах.
Расписка	- баримт;
- дать расписку кому-либо	- баримт гаргах.
Распоряжение	- захирамж;
- отдать ~	- захирамж өгөх.
Распределить продукты	- хүнс хуваарилах.
Распродать весь товар	- бүх бараагаа худалдаж дуусах.
Рассказ очевидца	- харсан хүний яриа.
Расследование дела	- хэрэг шүүх.
Рассрочка	- цувруулан төлөх.
Раствор	- уусмал, зуурмаг;
- насыщенный ~	- ханасан уусмал;
- известковый ~	- шохойн зуурмаг.
Расстояние	- зай, газар, хол ойр.
Расстрел	- буудан алах, буудан алах ял;
- приговорить к расстрелу	- буудан алах ял оногдуулах
Растение	- ургамал.
Растительный мир	- ургамлын аймаг.
Растить детей	- хүүхэд өсгөх.
Расторгнуть договор	- гэрээ цуцлах.
Растрата	- шамшигдал, шамшигдуулах, шамших.
Растянуть связку	- шөрмөс ширэх.
Расход	- зарцуулах, зарах, хэрэглэх, зарлага, гарлага;
- ~ топлива	- түлш зарах;
- ~ материалов	- материалын зарлага
Расходовать деньги	- мөнгө зарцуулах.
Расценка	- 1. үнэлэх, үнэ зохиох, үнэ зохиол;
	- 2. үнэ, хөлс.

Расчёт	- тооцоо, тооцоолох, тооцоо хийх.
- правильный -	- зөв тооцоо;
- ошибка в расчёте	- тооцоолохдоо хийсэн алдаа.
Расширить дорогу	- зам өргөтгөх.
Рационализаторское предложение	- оновчтой санал.
Рвать траву	- өвс зулгаах.
Ребёнок	- хүүхэд;
- грудной -	- хөхүүл хүүхэд.
Революция	- хувьсгал.
Регистрация брака	- гэрлэгсдийг бүртгэх.
Редакция	- хянан засах.
Редко писать письмо	- захидал хааяа бичих.
Режим	- журам, дэглэм; цагийг нь олох, тогтмол цагтай байх;
- школьный -	- сургуулийн дэглэм;
- правильный - питания	- цагаар зөв хооллох.
Резать сыр	- бяслаг зүсэх.
Резкий ветер	- ширүүн салхи.
Результат	- үр, дүн, үр дүн;
- - конкурса	- уралдааны дүн;
- прекрасный - работы	- ажлын сайхан үр дүн.
Река	- гол, мөрөн, ус;
- берега реки	- голын эрэг, мөрний эрэг;
- вниз по реке	- гол уруудан;
- вверх по реке	- гол өгсөн.
Реклама	- зарлал.
Рекомендовать опытного работника	- туршлагатай ажилтныг санал болгох.
Религия	- шашин.
Ремонт	- засвар, сэлбэг, засварлах, сэлбэх;
- - домов	- байшин засвар, байшин завсарлах;
- - обуви	- гутал сэлбэх;
- капитальный -	- урсгал засвар;
- текущий -	- ээлжийн засвар.
Ремонтировать квартиру	- байр засварлах.
Ремонтная мастерская	- засварын газар.
Республика	- бүгд найрамдах улс;

- союзная ~	- холбооны бүгд найрамдах улс.
Реставрация картины	- зургийг шинэтгэх.
Реформа	- шинэтгэл;
- денежная ~	- мөнгөний шинэтгэл;
- земельная ~	- газрын шинэтгэл.
Рецепт	- жор;
- написать ~	- жор бичиг.
Речь	- 1. өгүүлэх, ярих;
- органы речи	- өгүүлэх эрхтэн;
- дар речи	- ярих чадвар, ярих авьяас, уран ярих;
- стихотворная ~	- 2. үг хэл, хэл, хэл найруулга;
- устная ~	- шүлгийн үг найруулга;
Решение	- аман яриа
- биться над решением задачи	- 1. бодох;
- ~ срочных вопросов	- бодлого бодож ядах;
- ~ суда	- 2. шийдвэрлэх, шийдэх;
- ~ общего собрания	- яаралтай асуудлыг шийдвэрлэх;
Решил остаться дома	- 3. шийдвэр; тогтоол;
Решился ехать	- шүүхийн шийдвэр;
Ржаная мука	- нийтийн хурлын шийдвэр.
Рискованный поступок	- гэртээ хоцрохоор шийдэв.
Рисковать жизнью	- явахаар шийдэв.
Рисование	- хөх тарианы гурил, хар гурил.
- учиться рисованию	- аз туршсан явдал.
- учитель рисования	- амь эрссэн ажил.
Рисовать карандашом	- зурах, зураг;
Рисовый суп	- зураг зурж сурах;
Рисунок	- зургийн багш.
Ровная местность	- харандаагаар зурах.
Родина	- цагаан будаатай шөл.
- защита родины	- зураг.
- любовь к родине	- цагаан газар, тэгш газар
	- 1.эх орон;
	- эх орноо хамгаалах;
	- эх орноо хайрлах;
	- 2. төрсөн нутаг, төрөлх газар,

- жить на родине	ут нутаг, нутаг;
Родители	- нутагтаа суух.
Родительские заботы	- эцэг эх.
Родить сына	- эцэг эхийн халамж.
Родной отец	- хүү төрөх.
Родня	- төрсөн эцэг;
Родственник по матери	- төрөл төрөгсөд, садан төрөл, хамаатан.
Роды	- цусан төрөл, махан төрөл, нагац.
- трудные ~	- төрөх, амаржих, нярайлах;
- преждевременные ~	- хүнд төрөлт;
Рождение	- дутуу төрөлт.
- день рождения	- төрөх;
- год и место рождения	- төрсөн өдөр;
Розничная цена	- төрсөн газар, он.
Розыск	- жижиглэн худалдах үнэ.
- уголовный ~	- 1. эрэх; 2. мөрдөн байцаах;
Рост	- эрүүгийн хэргийг мөрдөн байцаах газар.
- высокого роста	- чац, бие, нуруу;
- низкого роста	- өндөр нуруутай;
Рубашка	- чац богинотой.
Рука . гар;	- цамц.
- правая ~	- 1. баруун гар, зөв гар; 2. баруун гар,
- левая ~	дотно найз;
- поднять руки	- зүүн гар, солгой гар;
- опустить руки	- гараа өргөх;
- выронить из руки	- гараа буулгах; гараа доош болгох;
- пожать кому-либо руку	- газар алдах;
Руководство	- хүнтэй гар барих, атгах.
Рукопожатие	- удирдах, удирдлага.
Ручной труд	- гар барих, гар барилцах
Ручные часы	- гар хөдөлмөр.
Ручной багаж	- бугуйн цаг.
Рынок, рыночная	- гар тээш.
	- зах, зах зээл, зээл.

Ряд

- эгнээ, үе, зэрэг, мөр.

С.

С (со), предлог, I с род. п./

- упасть с крыши
- прийти с работы
- взять книгу с полки

- 1. - аас (-эс, -оос, -өөс), дээрээс.

- дээвэр дээрээс унах;

- ажлаасаа ирэх;

- тавиураас ном авах;

- 2. -аас (-эс, -оос, -өөс) (эхлээд, хойш)

- хар бага наснаасаа;

- өглөөнөөс эхлээд, өглөөнөөс аваад;

- с первых дней - анхны өдрөөс эхлээд, анхнаасаа

- с утра до ночи - өглөөнөөс аваад;

- 3. - д, - ж, - ч, - аад (-ээд, -оод, -өөд)

- сгорать со стыда

- ичсэндээ улайх;

- сказать со злости

- уурлаад хэлчих;

- с горя

- гашуудахдаа;

- устать с дороги

- замд явж ядрах;

- 4. - аас(-эс, -оос, -өөс), -ын (-ийн)

- пошлина с товара

- барааны гааль;

- получить с кого-либо деньги - хүнээс мөнгө авах;

- урожай с гектара

- га-гаас авах ургац;

- перевести с русского языка - орос хэлнээс орчуулах;

II с вин. п.

- орчим, шахам, хэртэй, дайтай, чинээ;

- прожить с месяц

- сар хиртэй байх;

- с километр

- километр орчим; километр хэртэй.

- собралось человек с десять

- арав орчим хүн цуглав.;

- величиной с гору

- уулын чинээ;

III с твор. п.,

- тай (-тэй, -той)

- я иду с тобой

- би чамтай явна;

- повидать отца с матерью

- эцэг эхтэйгээ уулзах;

- хлеб с маслом

- тостой талх.

Сад

- цэцэрлэг, цэцэрлэгт хүрээлэн;

- ботанический -

- ургамлын цэцэрлэг;

- колхозный -

- хамтралын цэцэрлэг;

- гулять в саду

- цэцэрлэгт зугаалах;

- детский -

- хүүхдийн цэцэрлэг.

Сажать,/- аю, - аешь /	- суулгах, тарих;
- ~ цветы	- цэцэг тарих;
- ~ огурцы	- өргөст хэмх тарих.
Сам	- өөр, өөрөө, биеэрээ;
- сами	- өөрөө, өөрсдөө;
- он сам это сказал	- тэр өөрөө үүнийг хэлсэн;
- вы сами	- та өөрөө, та нар өөрсдөө.
Самолёт	- онгоц;
- транспортный ~	- тээврийн нисэх онгоц;
- учебный ~	- сургуулийн онгоц;
- пассажирский ~	- суудлын нисэх онгоц.
Самообслуживание	- өөрийгөө үйлчлэх, өөртөө үйлчлэх.
Самостоятельный человек	- толгой мэдэлтэй хүн.
Санаторий	- сувиллын газар.
Сапог	- гутал, савхин гутал.
Сахар	- чихэр.
Сберегательный банк	- хадгаламжийн банк.
Сбережение	- хуримтлуулах, хэмнэх, нөөх, гамнах.
Сбор	- 1. хураах, түүх;
- ~ урожая	- тариа хураах;
- таможенный ~	- 2. татвар, татсан мөнгө;
- ~ назначен в 6 часов	- гаалийн татвар;
	- 3. цуглах, цугларах;
	- 6 цагт цуглахаар тогтжээ.
Сбыт	- борлуулах, худалдах, борлуулалт, худалдаа;
- рынки сбыта	- борлуулах зах зээл;
- ~ товаров	- бараа борлуулалт, бараа борлуулах;
- отдел сбыта	- борлуулах хэлтэс.
Свадьба	- хурим, төр, хурим төр;
- справлять свадьбу	- хурим хийх.
Сварить, сварю, сварить;	
сваренный;	- чанах, болгох, хийх;
- ~ курицу	- тахианы чанах;
- ~ суп	- шөл хийх.
Сведение	- мэдэх, мэдэгдэх;

- довести до чьего-либо сведения	- хүнд мэдэгдэх, сонорт хүргэх;
- принять к сведению	- мэдэж авах, анхааралдаа авах.
Свежий	- 1. шинэ;
- свежее мясо	- шинэ мах;
- ~ огурец	- 2. давслаагүй;
- ~ воздух	- давслаагүй хэмх;
- ~ ветер	- 3. цэвэр, эрүүл;
Свежий номер газеты	- цэвэр агаар, эрүүл агаар;
Свернуть с дороги	- 4. сэрүүн, жихүүн, хүйтэн;
Сверхурочная работа	- жихүүн салхи;
Свет	- шинэ сонин, сонины сүүлийн дугаар.
- солнечный ~	- замаас хазайх, замаас гарах.
- при электрическом свете	- илүү цагийн ажил.
- зажечь ~	- 1. гэрэл, гэгээ
Светлая комната	- нарны гэрэл;
Свеча	- цахилгаан гэрэлд;
- зажечь свечу	- 2. дэн, гэрэл;
Свидание	- дэн барих, гэрэл барих.
- деловое ~	- саруул тасалгаа.
- назначить свидание	- лаа;
- идти на свидание	- лаа асаах.
Свидетель	- учрах, уулзах, золгох, болзоо;
Свобода печати	- хэргээр уулзах;
Свободное место	- болзоо тавих;
Свой	- уулзахаар явах.
- любить свою Родину	- гэрч.
- сесть на своё место	- хэвлэлийн эрх чөлөө
- по своему желанию	- сул суудал
Сделать	- өөрийн өөрийнхөө, - аа (-ээ, - оо, - өө);
- ~ по своему	- Эх орноо хайрлах;
- ~ ошибку	- суудалдаа суух;
	- өөрийн хүслээр.
	- хийх, үйлдэх
	- өөрийнхөөрөө үйлдэх;
	- алдаа хийх, алдах.

- ~ мебель	- тавилга хийх.
Сделка	- хэлэлцээ, хэлэлцээр;
- торговая ~	- худалдааны хэлэлцээ;
- заключить сделку	- хэлэлцээр байгуулах, хэлэлцээр хийх.
Сегодня	- өнөөдөр, энэ өдөр, өнөө;
- ~ утром	- өнөө өглөө, энэ өглөө;
- ~ вечером	- өнөө орой, энэ үдэш.
Сейчас	- одоо, өнөө, энэ үед.
Секрет	- нууц;
- держать в секрете	- нууц байлгах;
- выдать чей-нибудь секрет	- хүний нууцыг задруулах.
Секретарь	- нарийн бичгийн дарга
Секунда	- хором.
Семена	- үр, үр хөрөнгө, хөрөнгө үр.
Семья	- гэр бүл, айл, өрх, айл гэр.
Сердечный привет	- чин сэтгэлийн баяр хүргэх.
Сердце	- зүрх;
- ~ бьётся	- зүрх цохилно;
- порок сердца	- зүрхний эмгэг, гажиг.
Середина	- тэг дунд, гол, төв.
Серьёзный разговор	- ноцтой яриа.
Сесть, сяду, сядешь; сел, сядь;	- суух;
- сесть на стул	- сандал дээр суух;
- ~ за стол	- ширээнд суух.
- ~ в поезд	- галт тэргэнд суух.
Сеять, сею, сеешь; сеянный;	- цацах, суулгах, тарих;
- сеять пшеницу	- буудай тарих.
Сзади, /нареч. и предлог, /	- араас, хойноос, ардаа, хойноо;
Сигнал	- дохио;
- звуковой ~	- авиан дохио;
- световой ~	- гэрлэн дохио;
- ~ тревоги	- түгшүүрийн дохио.
Сидеть на стуле	- сандал дээр суух.
Сидеть дома	- гэртээ байх.
Сила	- хүч, чадал, тэнхээ, тамир, хир;
- толкнуть с силой	- хүчтэй түлхэх;

- набраться сил	- тамир орох, тэнхрэх.
Сильный человек	- хүчтэй хүн.
Система	- журам, эмх, эмх журам, эмх цэгц, ёс.
- ~ в работе	- ажлын журам;
- привести в систему свои наблюдения	- ажигласныгаа эмхтэй болгох;
- ~ воспитания	- хүмүүжүүлэх журам.
Сказать, скажу, скажешь;	
сказанный;	- гэх, хэлэх, өгүүлэх;
- я не то хотел сказать	- би тэгж хэлэх гээгүй;
- сказать, что можно	- болно гэж хэлэх, болно гэх;
- я выше сказал	- би дээр өгүүлсэн;
- как сказать	- ай бүү мэд;
- кстати сказать	- ингэхэд, далимд хэлэхэд;
- легко сказать	- хэлэхэд амархан.
Скандал	- шившигтэй явдал, гутамшиг.
Скверный человек	- өөдгүй хүн.
Склад	- агуулах.
Скользящие ступени	- халтиргаатай гишгүүр.
Сколько./нареч /	- хэд, хэдий чинээ, хэдий хичнээн.
- сколько это стоит?	- энэ ямар үнэтэй вэ?
- сколько времени?	- хэдэн цаг болж байна?
Скорь	- гашуудал, эмгэнэл, гаслан.
Скоро весна	- удахгүй хавар болно.
Скорость	- хурд.
Скорая помощь	- түргэн тусламж.
Скрыть беглеца	- босуулыг (оргодлыг) нуух.
Скупец	- харамч хүн, нарийн хүн.
Скучный взгляд	- уйтгарласан харц.
Слабость мышц	- булчингийн сулрал.
Слабое здоровье	- сул бие.
Слава	- алдар, алдар цуу, алдар нэр.
Сладкие груши	- амтлаг лийр.
Следы ног на песке	- элсэн дээр гарсан мөр.
Следить за ребёнком	- хүүхэд харах.
Следуйте за мною	- намайг дагагтун.

Следствие	- мөрдөн байцаах, мөрдөх, мөрдөн байцаалт, мөрдлөг.
- вести ~	- мөрдөн байцаах, мөрдөх.
Слёзы	- нулимс.
Слепой	- сохор хүн.
Слесарный инструмент	- засварчны багаж
Слово	- 1. үг; 2. үг хэл, хэл, үг хэлэх, өгүүлэх; 3. яриа, үг өгүүлэх, хэлэх;
- слово делятся на слоги	- үг үе болон хуваагдана;
- происхождение слов	- үгийн гарал;
- дар слова	- өгүүлэх авьяас;
- любить родное слово	- эх хэлээ хайрлах;
- понять друг друга без слов	- үг хэлэлгүй бие биеэ ойлгох;
- приветственное ~	- баярын үг;
- предоставить кому-либо слово	- үг хэлэх зөвшөөрөл олгох.
Сложить, сложу, сложишь;	- 1. хураах, овоолох,
сложенный;	- тавих, хийх;
- ~ книги	- ном хураах;
- ~ вещи в чемодан	- чемоданд юмаа хийх;
- ~ два числа	- 2. нэмэх;
- ~ стену из кирпичей	- хоёр тоо нэмэх
Службное помещение	- 3. өрөх;
Служить в армии	- тоосгоор туурга өрөх.
Случай	- албан байр.
- несчастный ~	- цэрэгт алба хаах.
- удобный ~	- 1. тохиолдол, учрал, хэрэг явдал, учир
- представился ~	- золгүй явдал, осол;
Случайная встреча	- 2. завшаан, далим, ая тал, дашрам;
Слушать, /- аю, - аешь. /	- завшаан;
- ~ музыку	- далим гарав.
- ~ дело в суде	- санамсаргүй уулзах.
	- 1. сонсох, чагнах, дуулах;
	- хөгжим сонсох;
	- 2. сонсох, шүүх;
	- шүүхэд хэрэг шүүх;

- лекции профессора
- Слушаю!
- Слушай!, слушайте!
- Смазка замков
- Смена
 - караула
 - ночная ~
 - работа в три смены
- Сменить бельё
- Смертельная рана
- Смертная казнь
- Смерть
 - естественная ~
 - насильственная ~
 - скоропостижная ~
 - быть при смерти
 - спасти от смерти
 - вопрос жизни и смерти
- Смех
 - меня разбирает ~
 - взрыв смеха
 - сдерживать ~
 - не до смеха
- Смеяться над глупостью
- Смотреть, смотрю, смотришь;
 - смотрящий;
 - во двор
 - в окно
 - за детьми
 - выставку
 - пьесу
 - больного
- 3. сонсох, сонсон судлах;
- эрдэмтэн багшийн лекц сонсох.
- байна!
- сонс!, сонсогтун!
- цоож тослох.
- 1. халах, халаа;
- харуул халах;
- 2. ээлж;
- шөнийн ээлж;
- гурван ээлжээр ажиллах.
- дотуур хувцас солих.
- үхлийн аюултай шарх.
- цаазаар аваачих.
- үхэл, үхэх, нас нөгцөх;
- үхлээрээ нас нөгцөх, яриагаараа үхэх;
- хүний гарт үхэх, ер бусын үхэл;
- гэнэтийн үхэл;
- үхлүүт байх;
- үхлээс аврах;
- үхэх сэхэхийн хэрэг.
- инээд, инээдэм;
- миний инээд хүрч байна;
- ниргэтэл инээх;
- инээдээ барих;
- цэнгэх цаг биш, инээж баясах юм алга.
- тэнэг явдлыг элэглэх.
- 1. харах, шагайх;
- гадагш харах;
- цонхоор шагайх;
- хүүхэд харах;
- 2. үзэх;
- үзэсгэлэн үзэх;
- жүжиг үзэх;
- өвчтөнийг үзэх
- 3. бөөцийлөх, сахиx, сахиулах;

- ~ за порядком	- журам сахиулах.
Смысл жизни	- амьд явахын зорилго.
Снабжение	- 1. хангах, нийлүүлэх, хангамж
- органы снабжения	- хангамжийн байгууллага;
- продовольственное -	- 2. хангамж, юм;
Снежные заносы	- хүнсний хангамж.
Снимать, /- аю, - аешь /	- цасан хунгар.
Снять пальто	- 1. авах, хуулах, хамах, буулгах, өвчих;
Снять копию с документа	- 2. хураах; 3 тайлах
Снять комнату	- 4. халах, огцруулах, гаргах, хасах
Собирать, /- аю, - аешь /	- пальто тайлах
Соблюдение порядка	- баримт бичгийг хуулах.
Соблезнование	- өрөө хөлслөх.
- выразить -	- 1. цуглуулах, хуралдуулах,
Собрание	бөөгнөрүүлэх;
Собрать людей	- 2. хураах, бадарлах;
Собрать хороший урожай	- 3. хураах, түүх.
Собственность	- журам сахиулах.
- государственная -	- гашуудал, эмгэнэл;
- личная -	- эмгэнэл илэрхийлэх.
- частная -	- хурал.
Событие	- хүмүүс цуглуулах.
- неожиданное -	- ургац хураах.
- международные события	- өмч, зoorь, хөрөнгө;
- историческое -	- улсын хөрөнгө;
- радостное -	- амины өмч;
Совесть	- хувийн өмч.
Совет	- хэрэг явдал, байдал, үйл явдал, учрал;
Совещание	- гэнэтийн хэрэг;
Согласие	- олон улсын байдал;
	- түүхэн үйл явдал;
	- баярт учрал.
	- сэтгэл, санаа, дотоод сэтгэл, ичих нүүр
	- зөвлөгөө, заавар, сургамж.
	- зөвлөгөөн.
	- 1. зөвшөөрөл, зөвшөөрөх;

- дать согласие на что-либо
- с моего согласия
- жить в согласии
- Согласовать вопрос дирекцией
- Соглашение
- заключить торговое соглашение
- Согреть руки у печи
- Содержание по арестом
- Содержать семью
- Содружество
- Сожалеть о допущенных ошибках
- Создать благоприятные условия для работы
- Сознание своей вины
- Сознать свой долг
- Сойти с места
- Сократить расходы
- Сокращение штатов
- Солёная вода
- Солить грибы
- Солнечная сторона
- Солнце
- восход солнца
- заход солнца
- греться на солнце
- до солнца - нар гартал.
- Сон
- его клонит ко сну
- здоровый ~
- спать крепким сном
- пробудить кого-либо от сна
- видеть сон
- Сообразительный ребёнок
- юманд зөвшөөрөл олгох, юмыг зөвшөөрөх.
- миний зөвшөөрснөөр.
- 2. эв, найрамдал;
- эвтэй байх.
- тухайн асуудлыг захимргаатай зөвлөх.
- хэлэлцээр;
- худалдааны хэлэлцээр байгуулах.
- пийшинд гараа дулаацуулах.
- баривчлан хорих.
- гэр бүлээ тэжээх.
- андлал, нөхөрлөл, нөхөрсөг нэгдэл.
- алдаа гаргасандаа гэмших.
- ажил хийх зохистой нөхцөл бэлтгэх
- гэмээ мэдэх.
- үүргээ ухамсарлах.
- байрнаасаа зайлах.
- зарлага багасгах.
- орон тоо цомтгох.
- давстай ус.
- мөөг давслах.
- наран тал.
- нар;
- нар ургах, нар гарах;
- нар жаргах, нар шингэх;
- наранд ээх;
- 1. нойр; унтах; 2. зүүд;
- түүний нойр хүрч байна;
- сайн нойр;
- бөх унтах, нам унтах
- хүнийг нойроос нь сэрээх;
- зүүдлэх.
- ухаантай хүүхэд.

Спичка	- чүдэнз, зуруул.
Спокойный взгляд	- усгал зөөлөн харц.
Спор	- маргаан, маргалдаан, булаалдаан, арцалдаан.
Спорное дело	- маргаантай хэрэг.
Спрашивать,/- аю, - аешь./	- 1. асуух, сурах; - 2. авахыг хүсэх, гуйх; - 3. нэхэх, шаардах, хариуцлага тулгах.
Спутник	- дагуул.
Средний брат	- дунд ах, дунд дүү.
Срок	- 1. хугацаа, цаг; - удаан хугацаагаар; - хугацаа гүйцэхэд; - жилийн хугацаа; - хугацаа сунгах; - ... хүртэл хугацаатай; - 2. болзоо, болзох, хугацаа; - болзоондоо ирэх; - ажлаа хугацааны нь өмнө дуусгах.
Ссылка	- цөллөг.
Ставить тарелки в буфет	- таваг шүүгээнд хийх.
Ставить свою подпись	- гарынхаа үсгийг зурах.
Стандартные изделия	- стандарт эдлэл.
Старший сын	- ууган хүү, их хүү.
Старый знакомый	- урьдын танил.
Статья	- 1. өгүүлэл; 2. зүйл.
Стекло	- шил
Стена	- 1. хана, туурга; 2. хэрэм.
Стипендия	- цалин; - оюутны цалин авах.
Стихийные бедствия	- цаг бусын аюул, гал усны аюул.
Стоить,/- ою, - оишь /	- үнэтэй байх; - билет хоёр төгрөгийн үнэтэй.
- билет стоит два рубля	- ямар үнэтэй вэ?
- сколько стоит?	- 1. ширээ; - бичгийн ширээ;
Стол	
- письменный -	

- накрыть на ~	- ширээ засах;
- убрать со стола	- ширээ хураах;
- обеденный ~	- хоолны ширээ;
- мясной ~	- 2. хоол, идээ, идэш ууш;
- рыбный ~	- махан хоол;
Столовая	- загасан хоол.
Сторож	- 1. хооллох тасалгаа, хоолны өрөө;
Сторона	- 2. хоолны газар, гуанз.
Стоять на ступеньках лестницы	- манаач, манаа
Страница	- тал, этгээд, бие, зүг.
- в книге около ста страниц	- шатны гишгүүр дээр зогсох.
Страх	- тал, нүүр, хуудас;
- задрожать от страха	- ном зуу орчим хуудастай.
- чувство страха	- айдас, аймшиг, айх, эмээх, сүрдэх;
Стрела	- айсандаа чичрэх;
- пустить стрелу	- айдас хүрэх, аймшиг төрөх.
- ранить стрелой	- сум, годил;
Стричь волосы	- сум харвах;
Стричь овец	- харваж шархдуулах.
Строгий учёт	- үс засах.
Строгий выговор	- хонь хайлах.
Строительство	- нарийн бүртгэл.
Строить дом	- хатуу донгодох.
Студент	- барих, байгуулах; бүтээх, зохиох,
Студенческое общежитие	- байшин барих.
Стучать в дверь	- оюутан
Стучать молотком	- оюутны байр.
Стыд	- хаалга тогших;
Суверинитет	- алх тачиггнуулах, алхаар цохих.
- национальный ~	- ичгүүр, ичих, ичиг, ичингүйрэл.
- государственный ~	- тусгаар тогтнол;
Суд	- үндэсний тусгаар тогтнол;
- отдать под суд	- төрийн тусгаар тогтнол.
- вызывать в суд	- шүүх, шүүх таслах газар
	- шүүхэд шилжүүлэх;
	- шүүхэд дуудах.

Судить преступника	- ялтныг шүүх.
Судьба	- 1. тавилан, заяа; - 2. хувь заяа, хувь учрал, үйл.
Сумка для книг и тетрадей	- номын цүнх.
Сумма двух слагаемых	- хоёр нэмэгдэхүүний нийлбэр.
Сутки	- хоног; - хоёр хоноод; - өдөр шөнөгүй.
Сухое помещение	- хуурай байр, чийггүй байр.
Сущить бельё	- дотуур хувцас хатаах.
Сцена	- тайз.
Счастливая жизнь	- жаргалтай амьдрал,
Счастье народа	- ард түмний жаргалан.
Счёт	- 1. тоо, дүн; - тоолох, бүртгэх; - 2. баримт; - баримтанд гарын үсэг зурах; - 3. данс; - харилцах данс; - данс нээх; - данс хаах
- вести счёт	- мөнгө тоолох.
- подписать счёт	- их хурал.
- текущий ~	- гурил шуудайд хийх.
- открыть счёт	- түүхий мах
- закрыть счёт	
Считать деньги	
Съезд	
Сыпать муку в мешок	
Сырое мясо	

Т.

Таблица	- хүснэгт, хүрд; - хонжворын хүснэгт; - үржүүлэхийн хүрд
- ~ выигрышей	- нууц;
- ~ умножения	- улсын нууц; - цэргийн нууц.
Тайна	- нууц задруулах; - нууцыг хадгалах.
- государственная ~	
- военная ~	
- выдать чью-либо тайну	
- хранить тайну	
Талант	- авьяас, билиг, авьяас билиг;

- у него большой талант	- тэр (хүн) их авьяастай.
Талантливый писатель	- авьяаслаг зохиолч.
Там, /нареч./	- тэнд;
- я там буду завтра	- би тэнд маргааш очно;
- мы проведём там лето	- бид тэнд зусна;
- выход там	- гарах хаалга тэнд;
- вон там	- тээр тэнд.
Танец	- бүжиг.
Тащить на спине	- үүрч явах.
Таять, /таю, - таешь, /	- хайлах, гэгсэх, уярах, урсах;
- снег уже тает	- цас хайлж л байна.
Твёрдое тело	- хатуу бодис
Твёрдое решение	- хатуу шийдвэр.
Твой	- чиний, чинь;
- твоя книга	- чиний ном, ном чинь.
Телеграмма	- цахилгаан мэдээ, цахилгаан утас.
Телефон	- утас.
Тема	- сэдэв.
Темнеет, пора домой.	- харанхуй болж байна, харья даа.
Тёмное платье	- харавтар хувцас, хар хувцас.
Температура	- 1. халуун хүйтэн, халуун;
- ~ кипения воды	- ус буцлах халуун;
- измерить температуру	- 2. (биеийн) халуун;
- у него температура	- халуун хэмжих;
Теория	- 3. (өвчний) халуун;
- теория относительности	- тэр халуунтай байна.
Теперь, /нареч./	- онол.
- это надо сделать теперь же	- харьцангуйн онол.
- теперь жить хорошо	- одоо, өнөө, одоо үед, өнөө үед;
Тепло	- үүнийг одоо л хийх хэрэгтэй;
- сегодня 16 градусов тепла	- одоо үед амьдрах сайхан.
- держать ноги в тепле	- дулаан, илч;
Тёплая комната	- өнөөдөр 16 хэм дулаан байна.
Тереть сыр на тёрке	- хөлөө дулаан байлгах.
	- дулаан өрөө.
	- бяслаг үрүүлээр үрэх.

Терпеть боль	- өвдөхийг тэсэн өнгөрүүлэх.
Территория	- дэвсгэр газар, нутаг дэвсгэр,
Терять деньги	- мөнгө гээх.
Терять слух	- сонсохоо болих.
Терять время	- цаг үрэх.
Тесные сапоги	- бариу гутал.
Тесто	- зуурсан гурил;
- месить тесто	- гурил зуурах.
Тетрадь	- дэвтэр;
- общая ~	- зузаан дэвтэр;
- ~ в линейку	- шулуун шугамтай дэвтэр;
- ~ в клетку	- дөрвөлжин шугамтай дэвтэр.
Тираж	- хувь, ширхэг
- массовый ~ учебников	- олон хувь сурах бичиг.
Тихая ночь	- нам гүм шөнө.
Тихо говорить	- нам дуугаар ярих.
Тишина	- нам гүм, чимээгүй, анир чимээгүй;
- соблюдать тишину	- чимээгүй байх;
- нарушить тишину	- дугарах.
Ткань	- нэхмэл, бес, даавуу;
- хлопчатобумажная ~	- бес даавуу;
- шелковая ~	- торгон нэхмэл;
- чисто шерстенная ~	- цэвэр ноосон нэхмэл.
Товарищ	- нөхөр, анд, найз;
- школьный ~	- сургуулийн найз;
- ~ по работе	- хамт ажиллагч нөхөр.
Ток (электрический)	- цахилгаан гүйдэл;
- включить ток	- цахилгаан залгах;
- выключить ток	- цахилгаан таслах.
Толпа	- олон хүн, бөөн хүн, овоорсон хүмүүс
- ~ народа	- овоорсон хүмүүс;
- ~ ребятишек	- бөөн хүүхдүүд.
Толстый мужчина	- бүдүүн эрэгтэй хүн.
Тонкая шея	- нарийн хүзүү.
Тонкий голос	- нарийн хоолой, шингэн дуу.
Тонуть, тону, тонешь	- живэх;

- дерево в воде не тонет	- мод усанд үл живнэ.
Топить жир	- өөх хайлуулах.
Торговля	- худалдаа, наймаа, худалдаа наймаа;
- розничная -	- жижиглэн худалдаалах, худалдаа,
- оптовая -	- бөөнөөр худалдаалах;
- частная -	- хувийн худалдаа, амины худалдаа.
Тот	- тэр;
- дайте мне вон ту книгу	- над тээр тэр номыг аваад өгөөч.
Точить карандаш	- харандаа үзүүрлэх.
Точка	- цэг, толбо, од.
Трагедия	- сүйрэл, осол
Традиционный праздник	- уламжлалт баяр.
Транспорт	- тээвэрлэх, тээх, тээвэр.
Траур	- гашуудал, бэлбэсрэл.
Траурный митинг	- гашуудлын цуглаан.
Требовать уплаты долга	- өр нэхэх.
Тревога (пожарная)	- түгшүүр, түймрийн түгшүүр.
Трезовое состояние	- эрүүл байх, архи уугаагүй байх.
Тренировка	- дасгал, сургууль, дасгал хийх,
Треск	- тас хийх, тас няс хийх, ан цав
Трибуна	- 1. индэр; 2. тавцан, довжоо.
Труба	- цорго, гоожуур, хоолой, яндан.
Труд	- хөдөлмөр, ажил;
- наёмный -	- хөлсний хөдөлмөр (ажил)
- физический -	- биеийн хөдөлмөр, хар ажил;
- умственный -	- оюуны хөдөлмөр, оюуны ажил.
Трудиться над словарём	- толь зохиохоор ажиллах
Трудовой стаж	- ажилласан хугацаа.
Трудовая дисциплина	- хөдөлмөрийн сахилга (бат)
Трудолюбивый человек	- ажилч хүн.
Трудящийся	- хөдөлмөрчин, хөдөлмөрч.
Трус	- аймхай хүн, аймтгай хүн.
Туалет	- бие засах газар
Туда, /нареч./	- тийш, тэнд, цааш.
Тупая пила	- иргүй хөрөө.
Туча	- үүл.

Тушить огонь	- гал сөнөөх.
Тюрьма	- шорон, гяндан, хар гэр;
- посадить в тюрьму	- шоронд хийх;
- выпустить из тюрьмы	- шоронгоос тавих, суллах.
Тяжёлый чемодан	- хүнд чемодан
Тяжёлое дыхание	- давчуу амьсгаа, амьсгаа давчдах.
Тянуть верёвку	- олс татах.
У./предлог с род. п./	- 1. дээрх, дэргэд, хажууд, захад;
- дом у самого берега реки	- голын яг эрэг дээрх байшин;
- остановиться у двери	- үүдний дэргэд зогсох;
- жить у своих родителей	- 2. -д, - иай;
- шить пальто у портного	- аав ижийндээ суух;
- у него три сына	- оёдолчноор пальто оёулах
- ворота у сарая закрыты	- тэр гурван хүүтэй
- спросить у учителя	- 3. - ын, - ны;
- узнать у товарища	- саравчны хаалга хаалттай;
Убить, убью, убьёшь; убей, убитый	- 4. - аас (- ээс, -оос, - еес)
- ~ из винтовки	- багшаас асуух;
- ~ медведя	- нөхрөөс олж мэдэх.
Уборка помещения	- алах, нядлах;
Уборщица	- винтовоор буудаж алах;
Убыток	- баавгай алах.
- продать с убытком	- гэр байраа цэвэрлэх засах.
Уважаемый	- цэвэрлэгч, үйлчлэгч
- ~ товарищ	- гарз, гарлага, алдах, алдагдал
Уважать старших	- алдагдалтай худалдах.
Уважительные причины	- хүндэт, хүндтэй, эрхэм
Уважать родителей	- эрхэм нөхөр
Увеличить площадь посева	- ахмад настныг хүндлэх.
Увидеться со знакомыми	- хүндтэй шалтгаан.
Уволиться с работы	- эцэг эхээ хүндлэх.
Увольнение со службы	- тариалах талбайг ихэсгэх.
Угар	- танилуудтайгаа уулзах.
	- ажлаас халагдах.
	- албанаас чөлөөлөх
	- хордуулах хий, нүүрсний хий, угаар.

- смерть от угара
- в комнате пахнет угаром
- Угодно . 1. в значении сказ.
 - что вам угодно?
 - не угодно ли? -
 - 2. частица
 - кто угодно
 - как угодно
 - куда угодно
 - сколько угодно
- Угол стола
- Уголь
- Угостить обедом
- Угроза
- Удар
 - ~ кулаком
- Ударить палкой
- Удариться головой
- Удачная охота
- Удержаться на ногах
- Удобный случай
- Удовлетворительный ответ
- Удовольствие
 - сделать с удовольствием
 - доставить детям много удовольствий
- Удостоверение личности
- Удушье
 - приступ удушья
- Ужас
- Узкая улица
- Уйти домой
- хорт хийнд хордож үхэх;
- тасалгаанд угаар үнэртэж байна.
- хэрэгтэй;
- танд юу хэрэгтэй вэ?;
- хэрэгтэй юм биш байна?
- ч гэсэн, боловч, хамаагүй, өөрцгүй
- хэн ч гэсэн, хэн боловч;
- ямар ч гэсэн, ямар боловч;
- хаашаа ч гэсэн, хаашаа ч хамаагүй;
- хэдий ч гэсэн.
- ширээний өнцөг.
- нүүрс; цог.
- үдийн хоолоор дайлах.
- занал, заналхийлэл
- цохилт, цохих, шаах;
- гараа зангидаж шаах.
- саваагаар цохих.
- толгойгоороо мөргөх.
- амжилттай ан.
- хөл дээрээ зогсож байх.
- аятайхан тохиолдол.
- хангалттай харну.
- 1. ханамж, дүр, баясал, баяр, баясгалан, бахдам, аз завшаан
- 2. баяр хөөр, баяр цэнгэл, цэнгэл;
- дуртайяа хийх;
- хүүхдүүдэд их баяр хөөр бэлэглэх.
- биеийн үнэмлэх.
- бүгчимдэх, амьсгал давхарлах, амьсгал давчдах, багтраа.
- багтраа хөдлөх.
- их айх, айхын ихээр айх, үхтлээ айх, учиргүй их айх, аймшиг
- нарийн гудамж.
- гэр рүүгээ явах.

Указ	- 1. зарлиг; 2. тушаал.
Указать путь	- зам заах.
Уклад жизни	- амьдралын хэвшил.
Укол	- 1. хатгах, хатгалга;
- ~ игол: кой	- зүүгээр хатгах;
- ходить на уколы	- 2. тарих, тарилга, тариа;
Укрепить здоровье	- тарилга хийлгэхээр очих.
Укрыть одеялом	- биеэ чийрэгжүүлэх.
Укус	- хөнжлөөр хучих.
- ~ собаки	- зуух, хазах, хатгах;
- ~ пчёлы	- нохой зуух;
Улица	- зөгий хатгав.
- главные улицы города	- 1. гудамж;
- на улице жара	- хотын гол гудамжууд;
Уложить в кровать	- 2. гадаа, гадна;
Улыбка	- гадаа халуун байна.
Ум	- оронд нь оруулж хэвтүүлэх.
Уменьшение	- инээмсэглэх, мишээх, жуумалзах.
Умереть от раны	- ухаан, оюун.
Уметь, / ею, - еешь /	- багасгах, хорогдуулах, цөөрүүлэх.
- ~ плавать	- шархнаас үхэх.
Умножить пять на два	- чадах;
Умный человек	- усанд сэлж чадах.
Унести книгу	- тавыг хоёроор үржүүлэх.
Универмаг	- ухаантай хүн.
Университет	- ном аваачих.
Уплатить за квартиру	- их дэлгүүр.
Употребительный	- их сургууль
- это слово очень употребительно	- байрны хөлс төлөх.
- употребительное медицинское средство	- хэрэглэгдэх, хэрэглэх, хэрэгцээтэй.
Управление	- энэ үг олон хэрэглэгддэг;
Упражнение	- эмнэлгийн хэрэгцээтэй эм.
	- захиргаа, газар, удирдах газар,
	- дасгал, дасгах.

Упустить удобный момент	- аятайхан завшааныг алдчих.
Уровень воды в реке	- голын усны түвшин.
Урожай	- ургац.
- богатый ~	- баян ургац;
- собрать весь урожай	- бүх ургацыг хураах.
Урок	- хичээл.
- выучить уроки	- хичээлээ цээжлэх;
- ~ истории	- түүхийн хичээл.
Уронить чайник	- данх унагаах.
Усидчивый ученик	- хичээнгүй сурагч.
Условие	- болзол;
- на льготных условиях	- хөнгөвчилсөн болзолтой;
- назовите ваши условия	- та болзлоо хэлгээч.
Услуга	- ач, тус, туслах, үйлчлэх;
- оказать услугу	- тус хүргэх;
- я к вашим услугам	- би танд үйлчлэхэд бэлэн байна.
Уснуть, /- ну, - нёшь./	- нойрсох, унтах;
- ребёнок уснул	- хүүхэд унтав.
- уснуть навеки	- мөнх нойрсох.
Успех	- амжилт;
- добиться успеха	- амжилтанд хүрэх;
- иметь успех	- амжилтыг олох
Устав	- дүрэм;
- военный ~	- цэргийн дүрэм.
Установить дни занятий	- хичээллэх өдрийг тогтоох.
Устный	- аман, амаар, амаар хэлсэн;
~Я речь	- аман яриа;
- ~ ответ	- амаар хэлсэн хариу
Устройство	- байгууламж, бүтэц, хийц, тогтоц.
Уступить место	- суудал цайр тавьж өгөх.
Усыпать дорожки песком	- жимийг элсээр бүрхүүлж цацах.
Утвердительный ответ	- зөвшөөрсөн хариу.
Утвердить в должности	- албан тушаалд томилж батлах.
Утереть слёзы	- нулимсаа арчих.
Утолить жажду	- цангаа гаргах.
Утрата	- 1. алдах, гээх;

- документов	- үнэмлэхээ гээх;
- ~ трудоспособности	- хөдөлмөрийн чадвараа алдах
- понести тяжёлую утрату	- 2. хохирол, гарз;
Утро	- хүнд хохирол учрах.
- ранним утром	- өглөө;
- с утра до ночи	- өглөө эрт
- на следующее ~	- өглөөнөөс шөнө хүртэл;
- по утрам	- маргааш өглөө нь;
- в семь часов утра	- өглөөгүүр, өглөө бүр;
- под утро	- өглөөний долоон цагт.
Ухаживать за больным	- үүрээр.
Ухаживать за детьми	- өвчтөнийг сувилах.
Ухаживать за цветами	- хүүхэд бөөцийлөх
Ухаживать за женщиной	- цэцэг тордох.
Уходить с работы	- хүүхэн эргүүлэх, эмэгтэйг халамжлах.
Участвовать в работе	- ажлаасаа явах, ажлаасаа буух
Участок	- ажилд оролцох.
- земельные участки	- газар, хэсэг газар, талбай;
- пришкольный участок	- эдэлбэрийн газар;
- лесной участок	- сургуулийн дэргэдэх туршлагын талбай
Учащийся	- ойн хэсэг газар.
Учёба	- суралцагч, сурагч, оюутан.
- послать на учёбу	- сурлага, сургууль, сургалт;
- школьная учёба	- сургуульд явуулах;
Учебник	- сургуулийн сургалт.
Учебный	- сурах бичиг.
- ~ год	- 1. хичээлийн, сургалтын;
- учебные пособия	- хичээлийн жил;
- учебная часть	- хичээлийн хэрэгсэл;
- учебное заведение	- сургалтын хэсэг;
Ученик	- 2. сургууль.
Учёный	- сургуулийн газар, сургууль.
Учитель	- сурагч.
- учитель русского языка	- эрдэмтэй, эрдэмтэн.
	- багш;
	- орос хэлний багш;

- школьный ~
- Учить, - учу, - учишь; учащий.
- ~ играть в шахматы
- ~ русскому языку
- ~ историю
- ~ урок
- ~ стихи
- Учиться в школе
- Ущерб
 - причинить ущерб
 - без ущерба для дела

Фабрика

Факт

Фальшивый документ

Фамилия

- как ваша фамилия?

Федерация

Фигура

- стройная ~

Физкультура

Финансировать строительство

Фирма

Флаг

- государственный ~
- поднять флаг
- спустить флаг

Фонд

- ~ заработной платы
- ~ премирования

Форма

- иметь форму шара

- сургуулийн багш.

- 1. сургах, заах;
- шатар тавьж сургах;
- орос хэл заах;
- 2. үзэх, сурах, цээжлэх;
- түүх үзэх;
- хичээлээ үзэх;
- шүлэг цээжлэх.
- сургуульд суралцах.
- хохирол, гарз;
- хохирол учруулах
- ажил хэрэгт хохиролгүй.

Ф.

- үйлдвэр.
- баримт, мэдээ баримт, хэрэг.
- хуурамч баримт
- овог, алдар;
- таны овог хэн бэ?
- таны алдар хэн бэ?
- холбооны улс, холбоот улс.
- бие, бие бялдар, биеийн төхөл
- гуалиг бие.
- биеийн тамир.
- барилгыг санхүүжүүлэх.
- пүүс, фирм
- далбаа;
- төрийн далбаа;
- далбаа хийсгэх;
- далбаа буулгах.
- хөрөнгө, бэл, сан, фонд;
- цалингийн сан;
- шагналын сан
- хэлбэр, дүрс;
- бөмбөрцөг хэлбэртэй байх;
- бөөрөнхий дүрстэй;

- форма работы
- Формула кислорода
- Фотография
- Фундамент
- дом на каменном фундаменте - чулуун суурьтай байшин.
- ажлын хэлбэр
- хүчил төрөгчийн томъёо.
- зураг авах, гэрэл зураг.
- суурь, довжоо;

Х.

- Халатное отношение к своим
- обязанностям
- Характер
- твёрдый ~
- мягкий ~
- тяжёлый ~
- неуживчивый ~
- дурной ~
- Характеристика
- дать положительную
- характеристику
- Характерный для Монголии климат
- Хвала
- Хвастливый человек
- Хватить, хватит
- муки хватит на неделю
- Хвост
- конский ~
- Химическая реакция
- Хитрый человек
- Хлеб
- ржаной ~
- белый ~
- чёрствый ~
- хлеб с маслом
- Хлебо пекарня
- Хлопать в ладони
- Хлопок
- хлопок-сырец
- өөрийнхөө үүрэгт хайхрамжгүй байх.
- зан, ааш, ааль, авир, сэтгэл;
- хатуу зан, хатуу сэтгэл;
- зөөлөн зан, зөөлөн ааш;
- муу ааш, галивар муу;
- хажиг зан;
- муу зан, авир муу.
- тодорхойлолт, тодорхойлох;
- хүнд сайн тодорхойлолт өгөх.
- магтаал, магтлага, магтах.
- сайрхаг хүн.
- хүрэх, болох;
- гурил нэг долоо хоног хүрнэ.
- сүүл;
- морины сүүл.
- хувилахуй ухааны урвал.
- зальтай хүн.
- талх;
- хар талх;
- цагаан талх;
- хатсан талх;
- тостой талх.
- талх барих газар, талхны газар.
- алга таших
- хөвөн;
- түүхий хөвөн.

Хлопчатобумажная ткань	- хөвөн эд, хөвөн нэхмэл, бөс.
Хмурый человек	- баргар царайтай хүн, ууртай хүн.
Хмурое небо	- бүүдгэр тэнгэр.
Ход	- явах, явдал, явалт;
- на ходу	- явуут, явдал дунд;
- тихий ~	- аажим явах, алгуур явдал;
- дать задний ход	- ухрах, гэдрэг явах;
Ходить	- явах;
- ~ по комнате	- тасалгаан дотуур явах;
- ~ по улице	- гудамжаар явах;
- ~ взад и вперёд	- хойш урагшаа явах.
Хозяин	- эзэн;
- ~ квартиры	- байшингийн эзэн;
- ~ книги	- номын эзэн;
- хороший ~	- сайн эзэн;
- расчётливый ~	- нарийн, тооцоотой эзэн.
Хозяйство	- аж ахуй.
Холодно встретить кого-либо	- хүнийг хүйтэн утах.
Холодная погода	- хүйтэн улирал.
Холостая жизнь	- ганц бие, гоонь амьдрах.
Холостяцкая жизнь	- гоонь хүний амьдрал.
Хоронить, /- ою, - онишь /	- оршуулах, нутаглуулах, хөдөөлүүлэх.
Хороший поступок	- сайн явдал, сайн үйл
Хорошо, /нареч /	- сайн, сайхан;
- он хорошо работает	- тэр сайн ажиллаж байна;
- она хорошо одевается	- тэр эмэгтэй сайхан хувцасладаг.
Хотеть, хочу, хочешь, хочет,	
хотим, хотите хотят;	- хүсэх, гэх, дур хүрэх;
- ~ пить	- юм ууя гэх, уух юм хүсэх;
- хочу чаю	- цай уух сан, би цай уухыг хүснэ;
- ~ ехать	- явах гэх, явахыг хүсэх
- хотел писать статью	- өгүүлэл бичихийг хүсэв.
Храбрый солдат	- баатарлаг цэрэг, эрэлхэг цэрэг
Хранение	- хадгалах;
- место для хранения багажа	- тээш хадгалах газар;
- плата за хранение	- хадгалуулсны хөлс.

Хранить деньги в сберегательном

банке

- хадгаламжийн банканд мөнгө
хадгалах.

Художественное училище

- уран сайхны сургууль.

Художественная литература

- уран зохиол.

Худой человек

- эцэнхий хүн, туранхай хүн

Хулиган

- танхай балмад этгээд.

Ц.

Цвет

- өнгө, зүс.

- основные цвета

- үндсэн өнгө;

- красный ~

- улаан өнгө.

Цветная фотография

- өнгөт гэрэл зураг.

Цветочный киоск

- цэцгийн мухлаг.

Целебные травы

- эмийн ургамал.

Целебный источник

- эмчилгээний рашаан.

Целиться из ружья

- буу шагаах.

Целовать,/- лую, - луешь/

- үнсэх, таалах;

- ~ в губы

- уруулы нь озох;

- ~ ребёнка

- хүүхдийг үнсэх.

Целый день

- бүхэл өдөр, өдрийн турш.

Цель

- бай;

- воздушная ~

- агаарын бай

- наземная ~

- газрын бай

- подвижная ~

- хөдөлдөг бай

- попасть в цель

- бай онох.

Цена

- үнэ;

- оптовая ~

- бөөний үнэ;

- назначить цену

- үнэ хэлэх, тогтоох;

- повышаться в цене

- үнэ нэмэгдэх, үнэ ихсэх, үнэ дээшлэх;

- падать в цене

- үнэ буурах, үнэ доошлох.

Ценный подарок . үнэтэй бэлэг.

Центр

- төв, тэг, гол, хүйс; төв дунд, дунд;

- ~ окружности

- тойргийн төв;

- ~ тяжести

- хүндийн гол;

- в центре нашей страны

- манай орны төв хэсэгт;

- жить в центре города	- хотын төвд суух.
- культурный ~	- соёлын төв.
Центральная улица	- төв гудамж.
Цепь	- гинж;
- железная ~	- төмөр гинж;
- якорная ~	- зангууны гинж.
- спустить собаку с цепи	- нохойг гинжнээс нь тавих.
Церемония	- ёслол, ёс горим;
- свадебная ~	- хуримын ёс;
- без церемоний	- ёсорхолгүй.
Церковь	- сүм, дуган.
Цивилизованный мир	- соёлжсон ертөнц.
Цикличная работа	- дахин давтагдаж хийгддэг ажил.
Цифра	- тоо, тооны үсэг;
- арабские цифры	- араб тоо;
- римские цифры	- ром тоо;
- контрольные цифры	- хяналтын тоо.

Ч.

Чабан	- хоньчин.
Чай	- цай;
- зелёный ~	- ногоон цай.
- плиточный ~	- шахмал цай;
- заварить чай	- цай хийх, үйх, идээшүүлэх;
- крепкий ~	- өтгөн цай;
- пить чай	- цай уух.
Чайная	- цайны газар
Час	- цаг;
- опоздать на час	- нэг цаг хождох;
- полтора часа	- цаг хагас;
- час ночи	- шөнийн нэг цаг;
- который час?	- хэдэн цаг болж байна?
- два часа дня	- өдрийн хоёр цаг;
- час обеда	- үдийн хоолны цаг;
- час отдыха	- амралтын цаг;
- вечерний ~	- оройн цаг.

Часовая стрелка	- цагийн зүү.
Частный случай	- зарим тохиолдол.
Частная торговля	- хувийн худалдаа.
Часто встречаться с товарищами	- нөхөдтэйгөө байн байн уулзах.
Частые встречи	- олонтаа уулзах.
Часть	- хувь, хэсэг;
- большая ~	- ихэнх хэсэг, олонхи;
- часть яблока	- хэсэг алим;
- резать на части	- хэсэг хэсэг болгох.
Часы	- цаг;
- карманные ~	- энгэрийн цаг;
- стенные ~	- ханын цаг;
- завести часы	- цаг түлхэх.
Чей	- хэний, юуны;
- чья это тетрадь?	- энэ хэний дэвтэр вэ?
Человек	- хүн;
- рабочий ~	- ажилчин хүн;
- честный ~	- шударга хүн;
- пять человек	- таван хүн.
Человечество	- хүн төрөлхтөн.
Через /предлог с вин. п./	- хөндлөн , дээгүүр;
- мост через реку	- гол дээгүүр тавьсан гүүр;
- перейти через улицу	- гудамж хөндлөн гарах;
- прыгнуть через забор	- хашаан дээгүүр харайх.
Чёрный	- хар, бараан;
- чёрная краска	- хар будаг;
- чёрное платье	- хар хувцас;
- чёрный хлеб	- хар талх, бараан талх.
Чертить план	- дэвсгэр зураг зурах.
Честно трудиться	- шударга хөдөлмөрлөх.
Четкая организация труда	- хөдөлмөрийг нарийн зохион байгуулах.
Чинить замки	- цоож засах.
Число	- тоо; өдөр, өдөр сар;
- целое ~	- бүхэл тоо;
- какое сегодня число?	- өнөөдөр хэдний өдөр вэ?

Чистить обувь	- гутал арчих, гутал цэвэрлэх
Чистота	- цэвэр байдал, ариун цэвэр, цэвэр байх;
- соблюдать чистоту	- ариун цэврийг сахих.
Чистое полотенце	- цэвэр алчуур.
Читальный зал	- уншлагын танхим, ном үзэх танхим.
Читать,/- аю, - аешь /	- унших, үзэх;
- ~ книгу	- ном унших, ном үзэх
Член-корреспондент Академии Наук - Шинжлэх Ухааны Академийн	
	сурвалжлагч гишүүн.
Что	- юу, юм;
- что случилось?	- юу болов?
- что это такое	- энэ юу вэ?
- сделайте вот что	- ийм юм хийгтүн;
- купи что-нибудь	- нэг юм худалдаж аваач.
Чувство	- мэдээ, мэдрэл;
- прийти в чувство	- мэдрэл орох;
- лишиться чувств	- мэдээ алдах.
Чужие вещи	- хүний юм.

III.

Шаг	- алхам, алх; алхаа;
- сделать шаг	- алхах;
- отмерить шагами	- алхмаар хэмжих;
- прибавить шаг	- алхаагаа нэмэх, түргэтгэх.
Шагать по дороге	- замаар алхлах.
Шапка	- малгай.
- меховая ~	- үстэй малгай.
Шар	- бөмбөрцөг, бөмбөг;
- воздушный ~	- агаарын бөмбөрцөг;
- земной ~	- дэлхийн бөмбөрцөг.
Шататься,/- аюсь, - аешься /	- холхих, хөдлөх, ганхах;
- зуб шатается	- шүд хөдөлж байна.
Шёпотом говорить	- шивгэнэн хэлэх.
Шерсть	- унгас ноос
Ширина улицы	- гудамжны өргөн.
Широкая река	- өргөн гол.

Широкая доска	- далбагар банз, өргөн банз
Шить сапоги	- гутал оёх.
Шкала термометра	- халуун хүйтний хэмжүүрийн хуваарь.
Школа	- сургууль;
- средняя ~	- дунд сургууль;
- начальная ~	- бага сургууль;
- высшая ~	- дээд сургууль;
- поступить в школу	- сургуульд орох;
- окончить школу	- сургууль төгсөх.
Шпион	- тагнуулч, тагнуул.
Штат	- орон тоо;
- сокращение штатов	- орон тоо цомхотгох.
Штраф	- торгууль
- наложить штраф	- торгууль оноох, торго.
Штукатурная работа	- шавардах ажил, шаваасны ажил.
Шум	- шуугиан, шаагиан, чимээ, анир;
- шум поезда	- гал тэрэгний чимээ;
- войти без шума	- чимээгүй орох;
- поднять шум	- шуугиан гаргах, дуу шуу болгох.
Шутить, шучу, шутишь	- алиалах, хошигнох, тоглох.
- остроумно ~	- цэцэн алиалах
- говорить не шутя	- тоглоогүй хэлэх.
Шутка	- шог, даажин, тоглоом, наадам, инээдэм
	наадам, инээдтэй юм, хошин үг;
- в шутку	- тоглоом болгож;
- не шутка	- тоглоом биш, инээдэм биш;
- отпустить шутки	- хошин үг хэлэх;
- глупая ~	- тэнэг тоглоом.
Щадить своё здоровье	Щ.
Щедрый человек	- биеэ гамнах.
Щедрая помощь	- өгөөмөр хүн.
Щипать руку	- өгөөмөр тусламж.
Щипать курицу	- гар чимхэх.
Щупать пульс	- тахианы өд зулгаах.
	- судас барих.

Эвакуация	Э.
Эгоизм	- нүүн зайлах, нүүлгэн зайлуулах.
Экзамен	- аминч үзэл, хар амиа хөөх
Экзамен	- шалгалт;
- государственный -	- улсын шалгалт;
- выдержать экзамен	- шалгалт давах.
Экзаменовать студента	- оюутан шалгах.
Экземпляр	- хувь, ширхэг, зүйл;
- два экземпляра книги	- хоёр хувь ном.
Экономика	- эдийн засаг
Экономить деньги	- мөнгөө гамтай зарцуулах.
Экономить материалы	- хэрэглэгдэхүүн хэмнэх.
Экономия государственных средств	- улсын хөрөнгийг хэмнэх.
Экономный хозяин	- юмандаа хямгатай хүн.
Эскурсия	- сонирхон хэсэх, сонирхон очих;
- в музей	- музейд сонирхон очих.
Эксплуатация	- ашиглах, ашиглалт;
- сдать новый завод	
в эксплуатацию	- шинэ үйлдвэр ашиглалтад өгөх.
Экспорт	- гадаадад гаргах;
- товаров	- бараа гадаад гаргах.
Электрический ток	- цахилгаан гүйдэл.
Эмиграция	- гадаадад суух, цагаачлах.
- жить в эмиграции	- цагаачлан суух, гадаадад суух.
Электрическая энергия	- цахилгаан эрчим хүч.
Энциклопедический словарь	- нэвтэрхий толь.
Эпидемия	- тахал, хижиг.
Это /частица/	- энэ, л;
- кто это пришёл?	- энэ хэн ирэв?
- где это вы пропадали?	- та хаагуур л алга болоод байна?
Этот	- энэ, наад, цаад;
- этот или тот дом?	- энэ байшин уу? тэр үү?
Эффективный способ	- бүтээмжтэй арга.

<p>Юбилей</p> <ul style="list-style-type: none"> - столетний юбилей университета - на юбилее было много народу <p>Юбилейное торжество</p> <p>Ювелир</p> <p>Ювелирный магазин</p> <p>Юмор</p> <ul style="list-style-type: none"> - говорить с юмором <p>Юноша</p> <p>Юный натуралист</p> <p>Юридическая консультация</p> <p>Юстиция</p>	<p>Ю.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1. ой, түүхт ой; - их сургуулийн зуун жилийн ой; - 2. ойн баяр, ойн баяр ёслол; - ойн баярт олон хүн оролцов; - ойн баяр ёслол. - дархан, мөнгөний дархан, алтан, эрдэнийн зүйлийн дархан; - эрдэнийн зүйлийн дэлгүүр. - алия үг, хошин үг, алиалах, хошигнох, шог. - хошигнон ярих. - идэр хүү, орь хөвүүн. - идэр байгальч, залуу байгальч. - хууль цаазын зөвлөлтөө. - хууль зүй, шүүх.
<p>Я</p> <ul style="list-style-type: none"> - я еду в Москву - меня - вместо меня - мне - скажите мне завтра - он меня хорошо знает - мною - он говорил со мной - работа сделана мной - обо мне - обо мне шёл вчера разговор <p>Явиться в суд</p> <p>Явиться в назначенное время</p> <p>Явка на собрание</p>	<p>Я.</p> <ul style="list-style-type: none"> - би - би Москвад очно, би Москва руу очиж явна; - би, миний, намайг - миний оронд; - над, надад; - маргааш надад хэлээрэй; - тэр намайг сайн мэднэ; - надтай, би, надаар - тэр надтай ярилцсан - ажлыг би хийв; - миний тухай; - өчигдөр миний тухай ярилцав. - шүүхэд дуудагдан ирэх. - болзсон цагтаа хүрэлцэн ирэх. - хүмүүс хуралд зуун хувь (бүгд) ирэв .

Явление природы	- байгалийн үзэгдэл.
Явная ложь	- илт худал үг
Явная несправедливость	- яах аргагүй шударга бус хэрэг
Язык	- 1. хэл (биеийн мөч); 2. хэл.
1. - лизать языком	- хэлээр долоох;
- прикусить язык	- хэлээ хазах;
- обложенный язык	- өнгөртсөн хэл;
2. - родной ~	- төрөлх хэл;
- русский ~	- орос хэл;
- разговорный ~	- ярианы хэл;
- изучать иностранные языки	- гадаад хэл сурах
Яма	- нүх, алам;
- вырыть яму	- нүх ухах.
- помойная ~	- угаадасны нүх.
Ясное небо	- цэлмэг тэнгэр.
Ящик	- хайрцаг, авдар, шургуулга, чингэлэг;
- почтовый ~	- шуудангийн хайрцаг;
- деревянный ~	- модон хайрцаг;
- ~ письменного стола	- бичгийн ширээний шургуулга

Лексикографические источники

Толь зохиох тулгуур бичгүүд

1. Ц.Дамдинсүрэн, А.Лувсандэндэв
Орос-Монгол толь, Улаанбаатар, 1982
2. Ц.Цэдэндамба,
Монгол-Орос-Англи толь, Улаанбаатар, 1986

Составители: Ким Сергей Максимович,

Зохиогчид: Сандагдоржийн Алтанхуяг

ОГЛАВЛЕНИЕ

А.....	4-5	П.....	61-74
Б.....	5-7	Р	74-80
В.....	7-17	С.....	80-92
Г.....	17-21	Т.....	92-96
Д.....	22-28	У.....	96-101
Е.....	28-29	Ф.....	101-102
Ж.....	29-31	Х.....	102-104
З.....	31-38	Ц.....	104-105
И.....	38-41	Ч.....	105-107
К.....	41-46	Ш,Щ.....	107-108
Л.....	46-48	Э.....	109-109
М.....	48-50	Ю.....	110-110
Н.....	50-56	Я.....	110-111
О.....	56-61		